

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

femtioåttonde årgången

12 juni 2015

Innehållsförteckning

I *Resolutioner, rekommendationer och yttranden*

YTTRANDEN

Regionkommittén

111:e plenarsessionen den 16–17 april 2015

2015/C 195/01	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Strategi för utvidgningen och huvudfrågor 2014–2015	1
2015/C 195/02	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Genomförande av vitboken om transport från 2011	10
2015/C 195/03	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Framtiden för mejerisektorn	15
2015/C 195/04	Yttrande från Europeiska regionkommittén – En integrerad kulturarvsstrategi för Europa	22
2015/C 195/05	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Förbättrat genomförande av EU:s territoriella agenda 2020	30
2015/C 195/06	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Möjligheter till resurseffektivitet inom byggsektorn	36

III *Förberedande akter*

REGIONKOMMITTÉN

111:e plenarsessionen den 16–17 april 2015

2015/C 195/07	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Investeringsplanen och Europeiska fonden för strategiska investeringar	41
---------------	---	----

I

(Resolutioner, rekommendationer och yttranden)

YTTRANDEN

REGIONKOMMITTÉN

111:E PLENARSESSIONEN DEN 16–17 APRIL 2015

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Strategi för utvidgningen och huvudfrågor 2014–2015

(2015/C 195/01)

Föredragande:	Franz Schausberger (AT/EPP), delstaten Salzburgs representant i Regionkommittén
Referensdokument:	Strategi för utvidgningen och huvudfrågor 2014–2015 COM(2014) 700 final

I. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Allmänna politiska rekommendationer

1. ReK framhåller de lokala och regionala företrädarnas grundläggande roll i utvidgningsprocessen och uppmuntrar utvidgningsländernas – Montenegro, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, Serbien, Albanien, Bosnien och Hercegovina, Kosovo ⁽¹⁾, Turkiet och Island – ansträngningar för att åstadkomma decentralisering och regionalisering. Kommittén anser att respekten för subsidiaritetsprincipen är av avgörande betydelse.
2. Kommittén noterar och stöder Europeiska kommissionens åsikt om behovet av en period av konsolidering. ReK betonar dock att detta inte får leda till att processen stannar av. Femårsperioden ska förstås som en period av intensiva förberedelser och antagande av den politik som krävs för att uppfylla kriterierna för EU-medlemskap.
3. ReK betonar vikten av realistiska utsikter till medlemskap i EU för kandidatländer och potentiella kandidatländer, som en viktig stabiliserande faktor och ett viktigt incitament för att genomföra nödvändiga politiska och ekonomiska reformer.
4. Regionkommittén vill återigen rekommendera att kommissionen behandlar situationen när det gäller de lokala och regionala självstyret mer utförligt i framtida rapporter om utvidgningsstrategin. Kommittén noterar behovet av ytterligare reformer i fråga om regionalisering och decentralisering i utvidgningsländerna och uppmuntrar dem att fullständigt anpassa och genomföra en omfattande rättslig ram för att skapa starka subnationella förvaltningsnivåer. Kommittén påpekar att de delegerade befogenheterna bör avspegla de tilldelade ansvarsområdena när EU:s regelverk tillämpas på lokal och regional nivå.

⁽¹⁾ Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/99 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.

5. ReK föreslår ett fördjupat samarbete, samtidigt som man undviker dubbelarbete, med Europarådet, särskilt med dess kongress för lokala och regionala myndigheter, som systematiskt övervakar att alla Europarådets medlemsstater följer den europeiska konventionen om kommunal självstyrelse. När EU tar ställning till de berörda länderna bör resultat och rekommendationer i kongressens övervakningsrapporter beaktas.
6. ReK välkomnar lanseringen av det nya instrumentet för stöd inför anslutningen, som ställer 11,7 miljarder euro till förfogande för perioden 2014–2020 för att stödja kandidatländerna i deras förberedelser inför anslutningen samt för regionalt och gränsöverskridande samarbete.
7. ReK erkänner den vägledande och samordnande roll som den makroregionala strategin för den adriatisk-joniska regionen (Eusair) spelar och hoppas att denna strategi kommer att hjälpa de deltagande kandidatländerna (Montenegro, Serbien och Albanien) och potentiella kandidatländerna (Bosnien och Hercegovina) till en snabbare konvergens i anslutningsprocessen, särskilt när det gäller den administrativa kapaciteten och de områden som fastställs i de enskilda pelarna. Det faktum att alla pelare samordnas av de berörda länderna i samarbete med en medlemsstat ger också möjlighet till utbyte av kunskaper och lärande om planering och användning av EU-medel.
8. Kommittén uppmanar till att involvera de lokala och regionala myndigheterna i kandidatländer och potentiella kandidatländer i föranslutningsprocessen.
9. Kommittén konstaterar att den offentliga förvaltningen på alla nivåer fortfarande är svag i de flesta utvidgningsländer, med begränsad administrativ kapacitet, en hög grad av politisering och korruption och brist på insyn. I de flesta anslutningsländerna är politisering fortfarande ett stort problem, på såväl central som lokal nivå. Den oklara distinktionen mellan stat och regeringspartier måste åtgärdas eftersom detta ger upphov till farhågor som gör att förtroendet för de offentliga institutionerna urholkas.
10. Kommittén betonar nödvändigheten av att stärka demokratiska institutioner och att respektera de grundläggande rättigheterna och rättsstatsprincipen, inbegripet rättvisa valprocesser och välfungerande parlament, regionala församlingar och kommunfullmäktige, samt en konstruktiv och hållbar dialog över hela det politiska spektrumet. Mer behöver göras för att främja det civila samhällets deltagande.
11. Kommittén är övertygad om att man måste respektera principen om goda grannskapsförbindelser mellan EU:s medlemsländer, kandidatländerna, potentiella kandidatländer och övriga länder, samt den roll och betydelse som utvecklingen av det gränsöverskridande och regionala samarbetet mellan dessa länder har.

Särskilda kommentarer om utvidgningsländerna

Island

12. Regionkommittén beklagar den isländska regeringens beslut att dra tillbaka sin ansökan om att gå med i EU.

Turkiet

13. Regionkommittén välkomnar Turkiets fortsatta engagemang för EU-anslutning, som visades genom antagandet av Turkiets EU-strategi i september 2014 i syfte att blåsa nytt liv i landets anslutningsprocess, och att 2014 var "Europeiska unionens år".
14. Kommittén ser positivt på att man i november 2013 inledde förhandlingar om kapitel 22 om *Regionalpolitik och samordning av strukturinstrumenten* och anser att insatserna för att slutföra den nationella strategin för regional utveckling måste fortsätta. I detta sammanhang hänvisar ReK till slutsatserna från rådet (allmänna frågor) från december 2014 och uppmanar Turkiet att fortsätta att genomföra nödvändiga reformer, som också kommer att vara gynnsamma på lokal nivå. Vi uppmanar Turkiet att fullgöra sina åtaganden enligt tilläggsprotokollet till associeringsavtalet, och uppmanar också Turkiet att erkänna Republiken Cypern.
15. Regionkommittén noterar med tillfredsställelse att lokalvalen 2014 i stort sett organiserats väl och hölls under fredliga omständigheter – även i den sydöstra delen av landet. Kommittén betonar dock att kampanjen var polariserad och spänd, och noterar att anklagelser om valfusk utlöste protester i flera städer.

16. Efter lokalvalen 2014 ökade antalet storstadskommuner och deras gränser utvidgades. Kommittén betonar att detta kommer att påverka befogenheterna på lokal och regional nivå, särskilt när det gäller miljön.
17. ReK anser att det behövs ytterligare åtgärder för att öka öppenheten och uppmanar till att fortsätta kampen mot korruptionen, i synnerhet på kommunal nivå.
18. ReK beklagar att det inte har gjorts några framsteg i fråga om delegering av befogenheter till lokala myndigheter, och att decentraliseringen på skatteområdet fortfarande är mycket begränsad.
19. ReK uppmanar till fortsatt arbete med att uppgradera ReK:s arbetsgrupp med Turkiet till en gemensam rådgivande kommitté.
20. ReK beklagar att de lokala myndigheternas andel av regeringens inkomster och utgifter 2013 låg under 10 %.
21. Vi välkomnar att de institutioner som är involverade i genomförandet av föranslutningsstödet (IPA) har förstärkts genom utbildning och tekniskt bistånd, och vi föreslår att ytterligare insatser görs för att öka de lokala myndigheternas administrativa kapacitet.
22. Regionkommittén påpekar att krisen i Syrien har lett till en betydande ökning av antalet syriska flyktingar i Turkiet, vars totala antal beräknas till mer än 1,6 miljoner. Kommittén lovordar Turkiet för dess ovärderliga stöd till de syriska flyktingarna, som är en stor belastning för lokal kapacitet och lokala resurser. Kommittén betonar att de lokala myndigheterna spelar en viktig roll och akut behöver stöd från staten och även externa humanitära organisationer.
23. ReK påpekar att landet inom ramen för IPA II kommer att fortsätta att få föranslutningsstöd under perioden 2014–2020, med ett preliminärt stödbelopp på över 620 miljoner euro per år. Kommittén betonar att stöd inom ramen för IPA II ska gå till att stödja reformarbete som gäller rättstaten, förvaltning, demokratisk och ekonomisk styrning, konkurrenskraft och tillväxt. Förmågan att samfinansiera EU-finansierade projekt på lokal nivå måste dock förbättras.
24. ReK påpekar att det behövs mer resurser för att slutföra decentraliseringsprocessen inom centrala myndigheter och stödja lokal utveckling.
25. Kommittén påpekar att den andra fasen av decentraliseringen på skatteområdet inte ännu har slutförts i alla kommuner och understryker att kommunerna behöver en viss ekonomisk stabilitet för att utföra de uppgifter som de har fått.
26. ReK beklagar att den relevanta lagstiftningen om regional utveckling inte har genomförts fullt ut och att de organ som ansvarar för den regionala ekonomiska utvecklingen inte har tillräckliga resurser.
27. ReK hoppas att Turkiet aktivt ska stödja FN:s ansträngningar för att hitta en rättvis, övergripande och varaktig lösning på Cypernfrågan. Vi uppmanar Turkiet att börja dra tillbaka sina styrkor från Cypern och överföra det avskilda området Famagusta till FN i enlighet med FN:s säkerhetsråds resolution 550 (1984), eftersom detta skulle utgöra en förtroendeskapande åtgärd och en verklig möjlighet till fred samt ekonomisk, social och regional tillväxt för båda folkgrupperna.
28. Turkiet uppmanas att upprätthålla goda förbindelser med alla sina grannländer, vilket är en viktig förutsättning för anslutningsprocessen, inte minst när det gäller att dra tillbaka casus belli-hotet mot Grekland och när det gäller Cypernfrågan. Kommittén välkomnar att de turkiska lokala och regionala myndigheterna inom Regionkommitténs arbetsgrupp för förbindelserna mellan Turkiet och EU har visat mycket stor öppenhet gentemot Europeiska unionen. ReK stöder Europeiska rådets slutsatser av den 24 oktober och den 16 december 2014 och ställer sig till fullo bakom Europaparlamentets resolution av den 13 november 2014 om turkiskt agerande som skapar spänningar i Cyperns exklusiva ekonomiska zon (P8_TA(2014)0052).

29. ReK välkomnar ändringarna av den rättsliga ramen för politiska partier och valkampanjer. Kommittén påpekar än en gång att det är viktigt att sänka tioprocentsspärren, vilket skulle ge alla sociala grupper i Turkiet möjlighet att vara delaktiga i landets politik i enlighet med de politiska Köpenhamnskriterierna.

30. Kommittén framhåller den stora betydelsen av dialog mellan religioner och mellan kulturer på alla nivåer för att stärka det civila samhället och de internationella partnerskapen. Kommittén betonar att det ekumeniska patriarkatet är en sådan viktig aktör och uppmanar Turkiet att vidta alla nödvändiga åtgärder för att stödja dess roll, inbegripet genom att tillåta att dess titel "ekumenisk" används offentligt, erkänna dess ställning som juridisk person och tillåta att Halkiseminariet öppnas igen.

31. ReK beklagar det senaste årets markanta ökning av korrupktion i Turkiet och betonar att det behövs en lämplig rättslig ram för korrupsionsbekämpning. Vi beklagar också den bristande respekten för yttrandefriheten, tankefriheten, pressfriheten, samvets- och religionsfriheten samt mötes- och föreningsfriheten.

F.d. jugoslaviska republiken Makedonien

32. Regionkommittén noterar kommissionens och Europaparlamentets rekommendationer till rådet om att inleda anslutningsförhandlingar på grundval av 2013 års framstegsrapport för f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, där man drar slutsatsen att landet uppfyller de politiska kriterierna. Kommittén är allvarligt oroad över att politiseringen på både central och lokal nivå har ökat på senare tid och över den allt oklarare distinktionen mellan stat och regeringspartier, eftersom detta gör att förtroendet för de offentliga institutionerna på alla nivåer urholkas.

33. ReK understryker att det fortfarande är mycket viktigt med goda förbindelser med grannländerna, inbegripet att under FN:s överinseende förhandla fram en ömsesidigt godtagbar lösning på namnfrågan, och att lokala och regionala myndigheter kommer att spela en konstruktiv roll i detta avseende genom att avstå från åtgärder och uttalanden som undergräver goda grannförbindelser med EU-medlemsstater.

34. Kommittén noterar med beklagande och irritation den nyligen inträffade skandalen med utpressning och telefonhackande och hoppas att regeringen kommer att lyckas att snabbt klargöra saken i den mån händelser av detta slag skulle kunna få en negativ inverkan på f.d. jugoslaviska republiken Makedoniens anslutningsprocess.

35. ReK är oroad över den växande frustrationen bland medborgarna i f.d. jugoslaviska republiken Makedonien och det minskande intresset för en europeisk integration, trots att anslutningen i betydande omfattning påverkar inrikespolitiken på alla nivåer.

36. ReK ställer sig positiv till möjligheten att inkludera f.d. jugoslaviska republiken Makedonien i initiativet för makroregionen Adriatiska havet och Joniska havet.

37. Kommittén välkomnar det arbete som utförts av Zels, sammanslutningen av enheter för lokalt självstyre, i syfte att representera den lokala och regionala nivån i f.d. jugoslaviska republiken Makedonien.

38. ReK vill stödja den gemensamma rådgivande kommitténs insatser för att tillsammans med Regionkommittén öka den administrativa kapaciteten på lokal nivå, särskilt när det gäller miljölagstiftning, utbildning, grundläggande rättigheter, korrupsionsbekämpning, minoriteters rättigheter, kulturella rättigheter och decentralisering.

39. Regionkommittén välkomnar den pågående reformen av den offentliga förvaltningen och arbetet i den särskilda arbetsgruppen för reformen av den offentliga förvaltningen. Kommittén avser att bidra till insatserna för att öka den administrativa kapaciteten på lokal nivå som syftar till decentralisering av styresformer, ett centralt inslag i Ohrid-ramavtalet.

40. ReK beklagar att den relevanta lagstiftningen om regional utveckling ännu inte har genomförts fullt ut och att de organ som ansvarar för den regionala ekonomiska utvecklingen inte har tillräckliga resurser.

41. ReK efterlyser ökade insatser för att säkerställa insyn i fördelningen av kapitalbidrag till lokala myndigheter.

42. ReK beklagar att oppositionen har vägrat att delta i det parlamentariska arbetet, vilket skadar demokratiska institutionella strukturen på lokal nivå.

43. Kommittén är bekymrad över att den offentliga förvaltningen, trots framsteg i lagstiftningsarbetet, fortfarande är fragmenterad och ställd under politiskt inflytande. Kommittén kräver därför att förvaltningens professionalism och oberoende på alla nivåer ska främjas och att respekt för principerna om öppenhet, förtjänst och en rättvis representation ska garanteras. Kommittén uppmanar regeringen att anta ett program för reform av förvaltningen av de offentliga finanserna.

Montenegro

44. Regionkommittén välkomnar ändringarna i lagen om Montenegros territoriella organisation och ändringen av lagen om lokalt självstyre. Kommittén påpekar att kriterierna för att skapa nya kommuner bör omfatta finansiell och administrativ hållbarhet.

45. Kommittén välkomnar antagandet av 2014 års handlingsplan för reformen av det lokala självstyret och är nöjd över att Montenegro har en övergripande strategisk ram för reformen av den offentliga förvaltningen. Strategin för reform av den offentliga förvaltningen 2011–2016 omfattar statlig förvaltning och lokalstyre. ReK uppmanar till ett snabbt genomförande.

46. ReK välkomnar att vallagstiftningen har förbättrats och att lagstiftningen om val av ledamöter i kommunfullmäktige slutligen har antagits men beklagar att antagandet inte gällde finansieringen av valkampanjer för borgmästare och ordförande i kommunfullmäktige. Kommittén understryker också behovet av att genomföra OSSE/ODIHR:s rekommendationer om valregler i linje med europeisk standard och bästa praxis, bland annat rätten att ställa upp som oberoende kandidat, proportionerlig offentlig finansiering för att skapa lika villkor för alla kandidater och revision av politiska partier.

47. Kommittén påpekar att lagstiftningen om lokalt självstyre behöver harmoniseras med de nya bestämmelserna om ledning av den offentliga förvaltningen.

48. Kommittén påpekar att Montenegro måste stärka sin förvaltningskapacitet i de etablerade strukturerna under föranslutningsinstrumentet och vidta lämpliga åtgärder för att öka kapaciteten att utnyttja föranslutningsmedlen.

49. ReK påpekar att en öppen, effektiv och ansvarig lokal administration måste inrättas och att kriterierna för att skapa nya kommuner bör omfatta finansiell och administrativ hållbarhet.

50. ReK gläds åt att parlamentet enhälligt har antagit en resolution om Montenegros väg till europeisk integration, och att parlamentets integrationsutskott har genomfört samråd, diskuterat förhandlingspositioner utarbetade av regeringen och hållit offentliga debatter om EU-frågor.

51. ReK välkomnar att regeringen har behållit fokus på målet att få EU-medlemskap och har antagit ett antal strategiska dokument i samband med EU-integrationen.

52. ReK ser positivt på att företrädarna för det civila samhällets organisationer fortfarande är involverade i statens och de lokala myndigheternas verksamhet, bland annat i arbetsgrupper om EU-anslutningens förhandlingskapitel.

53. ReK betonar att Montenegro har fortsatt att bidra aktivt till regional stabilitet.

54. ReK ser positivt på att de mycket framgångsrika sammanträdena mellan Regionkommitténs gemensamma rådgivande kommitté och Montenegro fortsätter, och hoppas att detta ska leda till ett ömsesidigt givande samarbete med myndigheterna på lokal och regional nivå i Montenegro under de kommande åren.

55. ReK välkomnar antagandet av en gemensam rapport om *Att öka förmågan att absorbera EU:s föranslutningsstöd och förbättra den administrativa kapaciteten på den lokala nivån i Montenegro*⁽²⁾ inom ramen för den gemensamma rådgivande kommittén.

⁽²⁾ CdR3127-2013_00_00.

56. Kommittén ser positivt på att den gemensamma rådgivande kommittén sammanträdde för fjärde gången den 27 oktober 2014 i Kotor, Montenegro, för att diskutera handlingsplanen för självstyresreformen 2014 och lokala och regionala myndigheters delaktighet när det gäller jordbruk och landsbygdsutveckling samt tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

57. Kommittén noterar med tillfredsställelse att regeringen arbetar hårt med den nya lagen om lokalt självstyre, vilket betonades på det senaste sammanträdet i den gemensamma rådgivande kommittén för Montenegro den 27 oktober 2014 i Kotor.

58. Regionkommittén beklagar att den starkt polariserade stämningen i landet har lett till att oppositionen bojkottar det parlamentariska arbetet, vilket gör det svårt att komma någon vart med reformförsöken. Kommittén uppmanar alla politiska partier, både i regeringen och i oppositionen, att fokusera på landets EU-integration genom en hållbar dialog och ett konstruktivt samarbete på alla nivåer.

Serbien

59. Regionkommittén gläder sig över att anslutningsförhandlingarna formellt inleddes den 21 januari 2014. Kommittén ställer sig positiv till Serbiens beredskap och engagemang vid den första regeringskonferensen mellan EU och Serbien samt den stora beredskap och det tydliga engagemang som Serbiens regering visat i samband med genomgången av EU:s regelverk.

60. ReK rekommenderar den serbiska regeringen att redan från start involvera företrädare på lokal nivå och företrädare för den autonoma provinsen Vojvodina i anslutningsprocessen.

61. ReK välkomnar den nya regeringens fortsatta engagemang för att fortsätta den EU-ledda dialogen med Pristina och uppmanar till fortsatta reformer som avser rättssäkerhet, rättsväsende och kamp mot korruption och organiserad brottslighet på alla nivåer.

62. ReK välkomnar det nya särskilda ministeriet för offentlig förvaltning och lokalförvaltning, som är ett första steg mot en mer effektiv offentlig förvaltning på lokal nivå.

63. ReK välkomnar antagandet i januari 2014 av en ny strategi för reformer av den offentliga förvaltningen, som omfattar organisationspolitik på central och lokal nivå, bland annat decentralisering. Kommittén uppmanar det nya ministeriet för offentlig förvaltning och lokalt självstyre att involvera alla berörda parter när verksamheter ska fastställas inom ramen för en handlingsplan.

64. Det är positivt att en särskild arbetsgrupp för reformen av den offentliga förvaltningen har inrättats som ett forum för politisk dialog mellan Europeiska kommissionen och Serbien. Arbetsgruppens verksamhet bör organiseras på lokal och regional nivå.

65. ReK beklagar att den lagstiftning som reglerar status och löner för tjänstemän på lokala myndigheter samt de lokala myndigheternas utbildningsstrategi fortfarande inte har antagits.

66. ReK understryker att korruptionen inom den lokala förvaltningen måste ägnas ytterligare uppmärksamhet och att hot och våld mot journalister fortfarande är ett problem på lokal nivå.

67. ReK understryker att Serbien inom ramen för IPA II kan fortsätta att få föranslutningsstöd under perioden 2014–2020, med ett sammanlagt preliminärt stödbelopp på 1,5 miljarder euro. Kommittén hoppas att en lämplig del av föranslutningsstödet används på lokal och regional nivå.

68. ReK noterar att en reviderad stadga för Vojvodina tillkännagavs i maj som ett resultat av ett samarbete mellan landets parlament och provinsförsamlingen, till följd av författningsdomstolens utslag i december. Kommittén beklagar dock att den autonoma provinsen Vojvodinas självstyre har minskat jämfört med det tidigare systemet.

69. ReK beklagar att frågan om Vojvodinas rätt att ta del av medel från Serbiens nationella budget ännu inte har lösts på ett tillfredsställande sätt.

70. ReK ser positivt på att den autonoma provinsen Vojvodina fortsätter att ge ett starkt skydd för minoriteter och att förhållandet mellan etniska grupper generellt sett är gott.

71. ReK konstaterar med oro att administrations- och förvaltningskapaciteten på lokal nivå fortfarande är bristfällig, att det finns betydande skillnader mellan kommunerna och att det nationella rådet för decentralisering och den interministeriella kommunala finanskommittén förhåller sig passiva.

72. ReK välkomnar inrättandet av en gemensam rådgivande kommitté med Serbien från 2015, som kommer att följa upp anslutningsförhandlingen och samarbeta med serbiska lokala och regionala företrädare. Kommittén ser fram emot att samarbeta med de serbiska lokala och regionala myndigheterna.

73. Kommittén ser positivt på att man har arrangerat ett nationellt konvent om Europeiska unionen som en plattform för samarbete med det civila samhället i anslutningsförhandlingarna, men efterlyser bredare samråd med bättre tidsfrister.

Albanien

74. Regionkommittén uppmanar de albanska myndigheterna att stärka valadministrationsorganens oberoende, i god tid före de lokala valen 2015.

75. Regionkommittén noterar att Albanien bör bygga vidare på de framsteg som gjordes i anslutning till parlamentsvalet 2013 genom att genomföra rekommendationerna från OSSE/ODIHR:s valobservatörsuppdrag, särskilt när det gäller att stärka valadministrationsorganens oberoende, i god tid före de lokala valen 2015.

76. Kommittén välkomnar utnämningen av en ny minister med ansvar för lokala frågor.

77. Det är positivt att decentraliseringsreformerna har gått framåt och att man har påbörjat arbetet med att klargöra de lokala myndigheternas funktioner i den nya administrativa strukturen.

78. Kommittén efterlyser ökade insatser för att gå vidare med den administrativa reformen och öka de lokala myndigheternas administrativa kapacitet på ett ekonomiskt hållbart sätt. Att bevilja Albanien kandidatstatus är ett tillfälle till ytterligare reformer när det gäller offentlig förvaltning, rättsväsendets oberoende, kampen mot korruption och organiserad brottslighet samt skydd av de mänskliga rättigheterna, inklusive minoriteters rättigheter.

79. Kommittén konstaterar att de lokala myndigheternas utgifter för 2013 beräknades till 2,2 % av BNP, medan inkomsterna låg kvar på 0,8 % av BNP och de lokala skatterna fortsatte att vara den största inkomstkällan för de lokala myndigheterna.

80. ReK betonar att de lokala myndigheter som inrättats ännu inte har börjat tillämpa den nya lagen om offentlig förvaltning fullt ut.

81. Kommittén beklagar att en stark politisering fortfarande hämmar förbindelserna mellan centrala och lokala myndigheter, begränsar den roll som sammanslutningar av lokala myndigheter kan spela och påverkar samarbetet mellan dessa sammanslutningar.

82. ReK uppmanar de lokala myndigheterna att upprätta en inkluderande dialog med det civila samhället och lokalsamhällena.

83. ReK beklagar att den lag om territoriella och administrativa reformer som antogs i juli ledde till att antalet lokala myndigheter minskade kraftigt från 373 till 61, kommunerna avskaffades och de 12 befintliga regionerna behölls utan beaktande av minoriteternas farhågor. Kommittén betonar behovet av att bevara den lokala identiteten och närheten till medborgarna.

84. Kommittén beklagar att de lokala myndigheternas personalförvaltning och finansiella kontroll fortfarande är bristfälliga.

Bosnien och Hercegovina

85. Kommittén välkomnar det skriftliga åtagande som antagits av Bosnien och Hercegovinas presidentråd, undertecknats av de politiska ledarna och godkänts av Bosnien och Hercegovinas parlament om åtgärder för att inrätta fungerande och effektiva institutioner, inleda reformer på alla förvaltningsnivåer samt åtgärder för att påskynda försoningsprocessen och stärka den administrativa kapaciteten. Kommittén betonar att stabiliserings- och associeringsavtalet nu kan träda i kraft och uppmanar de nya ledarna att komma överens med EU om en färdplan för en bred reformagenda som omfattar alla för att utveckla landet.

86. Regionkommittén understryker att den stora och ineffektiva offentliga sektorn, med flera överlappande befogenheter på statlig nivå, på entitetsnivå samt kommunal eller kantonal nivå (särskilt i federationen), fortfarande utgör en fara för de offentliga finansernas hållbarhet.

87. Vi påpekar att den rådande politiska situationen i Bosnien och Hercegovina försämrar landets förmåga att tala med en gemensam röst i frågor som rör EU. Det är viktigt att inrätta en samordningsmekanism för EU-frågor mellan de olika styresnivåerna.

88. Lagstiftningen om entiteter ligger till stor del i linje med Europarådets stadga om lokalt självstyre, men det är fortfarande oklart hur befogenheter ska fördelas mellan entiteter, kantoner och kommuner, och den finansiella autonomi är låg på kommunal nivå.

89. Kommittén beklagar att Bosnien och Hercegovina på det stora hela inte har gjort några framsteg när det gäller att se till att alla styresnivåer fungerar bättre och blir effektivare, och att landet inte har uppnått likaberättigande för de tre konstituerande folken. Detta är ett grundläggande hinder för institutionernas och statens funktionsduglighet.

90. Regionkommittén beklagar att den allmänna reformtakten på alla statliga nivåer fortsatt är långsam, när den inte står helt stilla, och att landets myndigheter inte har gjort några framsteg vad gäller att bygga upp den struktur som krävs för indirekt förvaltning av EU-medel.

91. ReK förkastar den fortsatta användningen av splittrande retorik av vissa politiska företrädare på alla förvaltningsnivåer och ifrågasättandet av Bosnien och Hercegovinas förmåga att fungera som land.

92. Kommittén beklagar att valet den 12 oktober 2014 inte genomfördes i överensstämmelse med domen i målet Sejdić-Finci, vilket utgör ett avsevärt hinder för ytterligare harmonisering mellan EU och Bosnien och Hercegovina.

93. Kommittén välkomnar Brčko-distriktets aktiva deltagande i förberedelserna inför EU-anslutningen, dess starka engagemang och dess stora framsteg när det gäller antalet genomförda reformer, som är betydligt större än i andra administrativa enheter i landet.

Kosovo ⁽³⁾

94. Regionkommittén välkomnar stabiliserings- och associeringsavtalet mellan EU och Kosovo.

95. Kommittén ser positivt på Kosovos och Serbiens aktiva och konstruktiva deltagande i den EU-stödda dialogen.

96. Kommittén påpekar att Kosovo med framgång anordnade borgmästar- och kommunalval under hösten 2013 samt ett tidigarelagt parlamentsval den 8 juni 2014.

97. ReK betonar att insatserna för att öka de lokala myndigheternas kapacitet har fortsatt och att ministeriet för lokalförvaltning har förbättrat riktlinjerna till kommunerna.

⁽³⁾ Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/99 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.

98. ReK understryker att politisk inblandning fortfarande förekommer i den offentliga förvaltningen, såväl centralt som lokalt, och att det behövs ytterligare insatser för att fullt ut tillämpa de relevanta bestämmelserna om förebyggande av korruption och främjande av integritet inom den offentliga förvaltningen.

99. ReK betonar att Kosovos myndigheter, särskilt på lokal nivå, måste visa ett större engagemang för att skydda det kulturella och religiösa arvet.

100. ReK välkomnar att de lokala myndigheterna i norra Kosovo för första gången inrättats i enlighet med Kosovos lagstiftning.

101. ReK påpekar att de lokala myndigheternas ansträngningar att öka insynen i beslutsfattandet, genomförandet av decentraliseringen och insatserna för att säkerställa rätt stöd och resurser till lokala myndigheter måste fortsätta.

102. Kommittén ser fram emot ett snabbt klagörande av de senaste korruptionsanklagelserna som riktats mot företrädare för Eulex för att inte undergräva förtroendet för EU:s institutioner.

103. Det är bekymrande att man inte ser några större framsteg i kampen mot korruption och organiserad brottslighet. Detta är ett stort hinder för Kosovos demokratiska, sociala och ekonomiska utveckling.

104. Det är positivt att vissa framsteg har gjorts, särskilt att borgmästare väljs genom val i hela Kosovo och att antalet EU-finansierade projekt har ökat i norr. Kommittén betonar dock att man behöver fortsätta arbetet med att inrätta en sammanslutning av Serbiska kommuner, vilket skulle undanröja eventuella behov av parallella strukturer. Samtidigt kommer det att behövas ytterligare kontinuerliga insatser för att få de albanska och serbiska folkgrupperna att närma sig varandra.

105. Kommittén förordar att Kosovo inkluderas i alla regionala samarbetsforum på västra Balkan, särskilt forum som gäller lokal förvaltning. Dessutom bör Kosovo och Kosovos kommuner ingå i europeiska organ för lokal förvaltning såsom Europeiska samarbetsorganisationen för kommunala och regionala myndigheter eller Europarådets kongress för lokala och regionala myndigheter. Kommittén stöder Kosovos deltagande i EU-program som skulle gagna Kosovo även på lokal nivå genom ett avsevärt ekonomiskt stöd.

106. ReK ser positivt på utnämningen av tjänstemän med ansvar för EU-integration i 35 kommuner.

Bryssel den 16 april 2015

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Markku MARKKULA

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Genomförande av vitboken om transport från 2011

(2015/C 195/02)

Föredragande: Spyros Spyridon (EL–EPP), kommunfullmäktigeledamot i Poros**I. POLITISKA REKOMMENDATIONER ⁽¹⁾**

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Transporter som en grundläggande faktor för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning

1. ReK betonar att rörligheten för personer och varor är en förutsättning för att uppnå de grundläggande EU-målen om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning och fullborda den inre marknaden. Transporter bidrar till EU:s och de europeiska regionernas konkurrenskraft, och EU är världsledande på området.
2. Kommittén vill framhålla transporternas höga andel av kostnaderna för varor och hushåll: 13,2 % av hushållens budget avser transporter, och de står för upp till 15 % av varupriserna. Samtidigt är transportsektorn fortfarande till 96 % beroende av olja, som till stor del produceras i instabila delar av världen.
3. ReK konstaterar att det inte har fastställts några mellanliggande mål, vilket gör det svårt att bedöma framstegen. Det blir sålunda utnämningen av den nya kommissionen och den kommande utvärderingen av genomförandet av vitboken i förening med den snabbt föränderliga omgivningen (den ekonomiska krisen och den bredare geopolitiska utveckling som berör transporter) som får utgöra ramen för en delutvärdering av de åtgärder som hittills vidtagits.
4. Vi konstaterar att de ambitiösa målen i vitboken är en drivkraft för en framgångsrik utveckling. Det finns ett naturligt samband mellan transportpolitiken och miljö-, innovations-, social- och ekonomipolitiken. Kommittén föreslår att man kopplar dessa målsättningar till mål för att minska oljeberoendet, begränsa bullernivåerna, och minska luftföroreningarna och de höga kostnaderna, samt bekämpa klimatförändringar till följd av växthusgasutsläpp.
5. Vi rekommenderar kommissionen att vid översynen av färdplanen och eventuella uppdateringar av målen beakta de nya utmaningarna, t.ex. den geopolitiska utvecklingen, omflyttningen av transportflödena, framväxten av nya konkurrenter, ny teknisk utveckling, den sociala dumpningen, och de särskilda förhållanden som råder i varje medlemsstat och region. Det bör också fastställas mellanliggande mål för perioden efter 2020.
6. Vi gratulerar kommissionen till den beredvillighet den har visat genom att anta en rad lagstiftningsförslag och initiativ om åtgärds paketet för järnvägs- och lufttransporter och hamnpolitik, och uppmanar Europaparlamentet och rådet att påskynda ett snabbt antagande av dem. Sådana EU-åtgärder bör tas fram i enlighet med subsidiaritetsprincipen och principen om att minimera byråkratin.
7. Kommittén vill dock att minst samma ansträngningar ska ägnas åt kollektivtrafiken i städer, som är en viktig del av kollektivtrafiksystemet och den väsentligaste delen i fråga om direkt inverkan på miljön och livskvaliteten för det största antalet invånare i de mest tätbefolkade delarna av EU.
8. För att göra EU:s transport- och logistiksektor mer konkurrenskraftig i förhållande till andra regioner i världen, måste man först säkerställa den fria rörligheten för varor på EU:s inre marknad.

⁽¹⁾ Det erinras om att i enlighet med artikel 55.2 i ReK:s arbetsordning ska kommitténs yttranden när de rör "förslag till lagstiftningsakter [...] omfatta en bedömning av huruvida förslagen är förenliga med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna".

Regionernas konkurrenskraft påverkas av och är avgörande för kvaliteten på transporter.

9. ReK betonar de lokala och regionala myndigheternas bredare roll vid planeringen av transporter i städer och regioner och för rörligheten samt deras avgörande betydelse för medborgarnas livskvalitet och regionernas konkurrenskraft. De lokala och regionala myndigheterna är ansvariga för planering och underhåll av trafiknät, parkeringar, tillgänglighet och övervakning av miljönormerna, och måste därför göras delaktiga genom partnerskap och flernivåstyrning. ReK önskar att de lokala och regionala myndigheterna i högre grad aktivt ska involveras i beslutsprocessen.

10. Vi betonar att planeringen av transporter i storstadsområdena direkt hör samman med stadsplanering och fysisk planering. Kommittén vill åter rikta uppmärksamheten på konceptet planering av hållbar rörlighet i städerna (inklusive prissättning), där EU:s roll bör vara att främja en harmonisering utan att vara bindande.

11. För att säkerställa transporter av hög kvalitet i hela EU framhåller ReK på nytt att det är nödvändigt att ägna samma uppmärksamhet och stöd åt platser där trafiken börjar och slutar som åt de transeuropeiska transportnäten. Vid dessa start- och slutpunkter måste alla transportsätt och transportslag stödjas och hanteras på ett övergripande sätt.

12. Även om det i vitboken anges att effektiva transporter i samtliga regioner är absolut nödvändiga för det framtida välbefindandet, framhåller kommittén att kommissionen alltmer betraktar transportsegmentet som vilket annat segment som helst på den inre marknaden, och inte endast vid bedömningen av offentligt stöd. Offentliga aktörer (eller transportföretag som ägs av offentliga aktörer) hamnar ofta i en svår situation, eftersom privata företag tar över lukrativa ruttor och förbindelser (ibland även till dumpade priser för att bygga upp en monopolställning) och de offentliga aktörerna och transportoperatörerna (däribland aktörer som ägs av offentliga aktörer) endast driver förlustbringande ruttor och förbindelser. Om vi utgår från att transporter i vitboken inte endast betraktas som en affärssektor, utan som ett verktyg för att säkra konkurrenskraft och välbefindande i EU och dess enskilda regioner, måste inställningen till offentliga och liknande operatörer i förhållande till privata företag förändras i grunden. Det är naturligtvis helt logiskt att privata företag endast betraktar transporter som ett sätt att skapa vinst, utan hänsyn till konkurrenskraften hos enskilda regioner och EU som helhet.

13. Vi stöder främjandet av icke-motoriserade transportsätt (cykling och promenader) för korta sträckor eftersom detta är en grönare, billigare och ofta snabbare lösning. Lämpliga transportnät och åtgärder för att förmå människor att förändra sitt beteende kommer att bidra till att uppnå detta mål, särskilt när det gäller främjande och användning av detta transportsätt.

14. Vi förespråkar att man vid långväga godstransporter främjar intermodalitet mellan de hållbara transportererna och en övergång från vägtransporter till hållbara transporter såsom järnvägstransporter, sjötransporter och transporter på de inre vattenvägarna.

15. Att skapa adekvata transportnät och transportsätt med tillräcklig finansiering för demografiskt eller geografiskt missgynnade områden, t.ex. glesbygdsområden, öar, de yttersta randområdena samt gräns- och bergsområden, är en viktig faktor för att uppnå territoriell sammanhållning. Sådana regioners behov beaktas inte tillräckligt i EU:s politiska åtgärder och program som rör transporter. ReK stöder behovet av en noggrann planering som kombinerar miljökraven med transporttjänstleverantörernas behov och rimliga kostnader för användarna.

16. Med hänsyn till att de nya medlemsstaterna fortfarande saknar grundläggande transportförbindelser av god kvalitet, inte endast inom TEN-T-näten utan framför allt inom regional och lokal transport (förbifartsleder, allmänna regionala och lokala vägar, som är en förutsättning för arbetskraftens rörlighet osv.), vilket dessa regioners konkurrenskraft är kritiskt beroende av, framhåller kommittén att frågan om och stödet till transport i de nya medlemsstaterna måste angripas på ett helt annat sätt än i de gamla medlemsstaterna, där denna infrastruktur redan finns.

17. För sammanhållningen mellan gränsområden och utvecklingen av samarbete över gränserna betonar ReK att det är viktigt med gränsöverskridande transportförbindelser på lokal och regional nivå, och påpekar att detta tyvärr inte beaktades tillräckligt vid utformningen av programmen för gränsöverskridande samarbete 2014–2020.
18. Kommittén understryker att man måste fästa stor vikt vid att garantera en hög nivå på transporttjänster för utsatta befolkningsgrupper och i regioner med demografiska problem.
19. Det finns en viktig koppling mellan å ena sidan pålitliga, flexibla och högkvalitativa transportsystem och å andra sidan turismnäringens konkurrenskraft.
20. Kommittén är besviken över att ytterst små framsteg hittills har gjorts i fråga om "en biljett för hela resan", särskilt för multimodala transporter över regionala eller nationella gränser, och förväntar sig märkbara framsteg på området senast 2020.
21. Kommittén betonar att det nästan inte har gjorts några framsteg på området för EU-omfattande information om multimodala transporter och biljettförsäljning och att de flesta EU-medlemsstater för närvarande inte ens har ett nationellt system av fasta tidtabeller, som omfattar samtliga tidtabeller i landet och gör det möjligt att söka upp och boka kollektivtrafikförbindelser inom landet. Information om multimodala transporter är ett verktyg som i hög grad kan öka resenärernas intresse för kollektivtrafik. Kommittén anser även att man vid upprättandet av sådana system och sammanlänkningsenheten av dem inte endast bör utgå från statistiska uppgifter i fasta tidtabeller, utan även utnyttja de enorma möjligheterna med information från GNSS-system, särskilt Galileo.
22. Kommittén välkomnar de framsteg som gjorts när det gäller passagerares rättigheter. Vi kan dock konstatera att både informationen och själva rättigheterna är splittrade beroende på transportsätt, och vi efterlyser större konsekvens, vilket skulle gynna användarna. Kommittén efterlyser också att dessa rättigheter, som fastställts av Europeiska unionen, tillämpas i större utsträckning i de medlemsstater som för närvarande använder alla undantag de kan för att begränsa tillämpningen.
23. ReK understryker att "the first/last mile", dvs. de delar av en resa som i regel faller inom de lokala och regionala myndigheternas behörighetsområde, är den mest komplicerade delen i fråga om reseinformation och registrering. Det är därför helt avgörande att de lokala och regionala myndigheterna involveras i såväl genomförandet som uppföljningen för att se till att hela systemet fungerar effektivt.
24. ReK beklagar att enbart fyra medlemsstater fullt ut tillämpar förordningen om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer och uppmanar med kraft övriga medlemsstater att avskaffa befintliga undantag.
25. Bristen på harmonisering av standarder i medlemsstaterna leder till en snedvridning av konkurrensen, och en eventuell omläggning av trafiken, med konsekvenser för miljö, transporter och förvaltning.
26. Inrättandet av bra transportinfrastruktur och god tillgänglighet gör alla regioner ekonomiskt starkare och mer attraktiva för direktinvesteringar, vilket stärker både deras egen konkurrenskraft och EU:s konkurrensställning som helhet.
27. ReK anser att behörigheten för de nationella genomförandeorgan som arbetar för passagerares rättigheter vid gränsöverskridande resor måste klargöras.

Mot ett integrerat, tillförlitligt, rent och säkert europeiskt transportsystem

28. ReK noterar den ojämna utvecklingen och splittringen av transportnäten mellan Europas regioner, framför allt inom järnvägs- och vägtransporter. En ökad konkurrens kräver ett högkvalitativt transportnät och inrättande av flexibla finansieringsinstrument. Det är därför viktigt att utveckla TEN-T-nätet, framför allt när det gäller att främja godstransporter på järnväg, och ett nät av regionala flygplatser.

29. Vi stöder en internalisering av de externa kostnaderna (sociala och miljömässiga kostnader, inbegripet olyckor, luftföroreningar, buller och trafikstockningar) och principen om att användaren/förorenaren betalar, för att på så sätt anpassa marknadsalternativen till hållbarhetsbehoven. I samband med detta bör man undersöka om man med ytterligare åtgärder gradvis kan införa ett obligatoriskt harmoniserat internaliseringssystem för nyttofordon inom hela det regionala nätet, så att man får slut på den nuvarande situationen som innebär att internationella transportföretag måste ha Eurovignette, fem nationella vignetter och åtta olika märken eller avtal om vägtullar för att obehindrat kunna rulla på de vägar i Europa som är avgiftsbelagda.

30. Vi noterar de framsteg som gjorts när det gäller trafiksäkerheten, men också skillnader i medlemsstaternas lagstiftning och standarder, t.ex. när det gäller transport av farliga produkter. ReK upprepar sin begäran om en vetenskaplig modell för internalisering av kostnaderna, särskilt för trafikolyckor.

31. Kommittén konstaterar att när det gäller persontransport – och särskilt med flyg – är passagerarnas säkerhet inte bara beroende av perfekt teknik, utan också av en regelbunden bedömning av besättningarna och en kontinuerlig förbättring av säkerhetsnormerna. Vi uppmanar de behöriga organen att vidta omedelbara åtgärder på dessa områden.

32. Vi välkomnar initiativet "Shift2Rail" och främjandet av "Blue Belt", och uppmärksammar samtidigt det faktum att övergången till järnväg och inre vattenvägar eller sjötransporter inte har gjort tillräckliga framsteg, trots att vägarna och luften är överbelastade. Tåg och fartyg kan ytterligare bidra till att uppnå målen om att minska växthusgasutsläppen och olyckorna. I detta syfte bör utvecklingen och genomförandet av TEN-T-nätet främjas och enhetliga kriterier och regler i de olika järnvägsförvaltningarna tas fram samtidigt som nya aktörer bör få det lättare att delta i den fria konkurrensen.

33. ReK välkomnar det praktiska genomförandet av Fonden för ett sammanlänkat Europa men finner det oroväckande att man enligt Junckerplanen ska minska dess budget med 2,7 miljarder euro, trots att budgeten redan är otillräcklig för att förverkliga det transeuropeiska transportnätet. Kommittén beklagar därför Europeiska unionens uppenbara brist på investeringar i ett effektivt och hållbart transportsystem och i miljöanpassningen.

34. Kommittén uppmanar medlemsstaterna att efter den nyligen framlagda rapporten från Europeiska revisionsrätten vidta åtgärder för att få bort flaskhalsarna på de inre vattenvägarna (broar, slussar, flodbredder etc.) och samordna dem sinsemellan, slutföra infrastrukturprojekt och genomföra underhållsplaner.

35. ReK noterar att det inte finns någon hänvisning till kombinerade yttre eller inre vattenvägstransporter och lufttransporter eller till utvecklingen av sjöflygplan, och begär att de ska införas i transportplanerna.

36. Kommittén stöder initiativet till ett gemensamt europeiskt luftrum, och uppmanar kommissionen att lägga fram ett öppet system för tilldelning av ankomst- och avgångstider för ett bättre utnyttjande av flygplatserna, vilket skulle gagna konkurrensen. Vi noterar problemet med förseningar vid start och landning, vilket bidrar till högre kostnader. Man bör utreda vilken eventuell miljöpåverkan de ökade flyghöjderna får när det gäller förorenande utsläpp i troposfären.

37. Kommittén efterlyser samordnade åtgärder för att förstärka de multimodala transporterna, särskilt genom att man skapar nödvändiga förbindelser till knutpunkterna (t.ex. flygplatser, hamnar och intermodala terminaler) och vi framhåller behovet av samordning vid medlemsstaternas gränser, vilket skulle kunna tillhandahållas av de europeiska grupperingarna för territoriellt samarbete (EGTS).

38. ReK sätter stort värde på framstegen när det gäller att söka efter alternativa källor och metoder för finansiering av stora transportprojekt som kräver långsiktig planering och finansiering. Kommittén noterar dock de skiljaktiga metoderna när det gäller att stödja alternativa källor och avsaknaden av progressivitet i stödet i förhållande till graden av "renhet" hos det alternativa framdrivningssystemet. Kommittén efterlyser härmed ett effektivare stöd till de typer av framdrivningssystem, som inte producerar några eller endast minimala utsläpp, och för vilka det bevisligen redan finns en fungerande infrastruktur (exempelvis spårvagns- och trådbusstrafik).

39. Den tekniska och rättsliga utvecklingen inom transportsektorn som helhet kräver ny kompetens hos användarna. Vi uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att ta hänsyn till behovet av kontinuerlig fortbildning och kostnaderna för denna vid utformningen av och planeringen för det fullständiga genomförandet.

40. ReK noterar de snabba förändringarna av arbetsvillkoren inom transportsektorn, och uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att skapa en ökad harmonisering av standarder och sociala rättigheter, i syfte att förbättra arbetsförhållandena och motverka illojal konkurrens.

41. Renare transporter kräver parallella åtgärder i syfte att främja resor med kollektivtrafik samt forskning för renare bränslen och effektivare motorer. Det är därför viktigt att genomföra en politik som ökar användningen av hybridfordon och eldrivna transporter.

42. ReK betonar vikten av teknisk innovation på grundval av alternativa bränslen och förnyad infrastruktur för en hållbar miljövänlig och koldioxidsnål ekonomi så att europeiska företag kan öka sin export, tillväxten stimuleras och sysselsättning skapas.

EU bör exportera sin framgångsrika transportmodell

43. ReK uppmanar sitt stöd för de insatser som Europeiska unionen gör internationellt för att exportera de transportstandarder som unionen tillämpar, genom att aktivt delta i internationella forum.

44. Kvaliteten på och säkerheten hos de europeiska transportnäten, som grundar sig på höga standarder, är en förebild för tredjeländer, och de bidrar även till säkerheten och livskvaliteten för människorna i EU. Exporten av europeiska standarder och öppnandet av internationella marknader stärker samtidigt den europeiska industrins konkurrenskraft.

45. Vi konstaterar att transportsektorn är mycket komplex, och att den åtminstone omfattar infrastruktur, IKT, forskning och innovation, fordonsföreskrifter och användarnas beteende. ReK uppmanar medlemsstaterna och EU-institutionerna att med minimal byråkrati och i nära samarbete med lokala och regionala myndigheter ägna vederbörlig uppmärksamhet åt att samordna dessa olika områden för att nå det bästa resultatet.

Bryssel den 16 april 2015.

Europeiska regionkommitténs
ordförande

Markku MARKKULA

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Framtiden för mejerisektorn

(2015/C 195/03)

Föredragande: René Souchon, regionpresident i Auvergne (FR-PES)

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

I. BAKGRUND***Om utvecklingen av marknadssituationen för mejeriprodukter***

1. Regionkommittén konstaterar att kommissionen i sin rapport COM(2014) 345 final av den 13 juni 2014, som har utarbetats på grundval av de uppgifter som fanns tillgängliga i mitten av mars 2014, anser att situationen på mjölkmarknaden på kort och medellång sikt är gynnsam och att avskaffandet av kvoterna bör gå bra. Kommissionen erkänner att det fortfarande finns frågor som måste lösas men anser att det i detta skede är alltför tidigt att bedöma inverkan av att kvoterna avskaffas och vill vänta till 2018 innan nya lagstiftningsförslag läggs fram.
2. Sedan mars 2014 har denna mycket positiva marknads- och prisutveckling vänt, under inflytande av tre faktorer: den höga globala produktionen, inbromsningen i den globala efterfrågan och det ryska embargot. I en situation med en starkt ökande europeisk produktion bidrar dessa tre faktorer redan till kraftigt sjunkande mjölkpriser.
3. Vi konstaterar att prognoserna för första halvåret 2015 visar på en nedgång i priserna på och lagren av mejeriprodukter som kan komma att överstiga dem från 2009, med betydande skillnader mellan medlemsstaterna och ibland även inom en och samma medlemsstat.

Om genomförandet av "mjölkpaketet"

4. Kommittén noterar i kommissionens rapport att kontraktering fortfarande är en marginell företeelse. Detta försvårar en förskjutning av balansen till producenternas fördel. Kooperativen, som står för mer än 60 % av mjölkproduktionen i Europa, undantogs från bestämmelserna om kontraktering och produktionsbegränsning sedan de på förhand tillkännagett att de skulle samla upp all mjölk från de producenter som var anslutna till dem. Detta begränsar kraftigt räckvidden för mjölkpaketets åtgärder.
5. Den mycket kraftiga ökningen av produktion och uppsamling i hela EU under 2014 visar att kontrakteringen inte har haft – och inte kommer att ha – någon inverkan på styrningen av det totala utbudet i EU, eftersom mejerierna numera öppet konkurrerar med varandra.
6. Kommittén konstaterar att handeln – den sista länken i livsmedelskedjan för mjölk – ofta använder den mjölk och de mjölkprodukter som finns till försäljning som lockvaror genom att bjuda ut produkterna till lågt pris och därefter pressa priserna bakåt i kedjan ända tillbaka till produktionsledet, som i sista hand får ta konsekvenserna av denna aggressiva marknadsföringspolitik. Detta leder i många fall till att producenterna erhåller ett belopp som inte täcker produktionskostnaderna.
7. De specifika åtgärder som inte ingår i mjölkpaketet men som har antagits som svar på det ryska embargot har visat sig vara klart otillräckliga med tanke på de förluster som har uppstått sedan augusti 2014.
8. Den möjlighet som finns i mjölkpaketet att styra utbudet för de skyddade ursprungsbeteckningarna (SUB) förefaller fortfarande bara användas i begränsad utsträckning (tre ostsorter i Frankrike och två i Italien), och vi skulle vilja få mer information från kommissionen om de ansökningar som är under behandling. Vi anser att denna möjlighet bör främjas i medlemsstaterna och att kommissionen bör förenkla tillgången till skyddade ursprungsbeteckningar (SUB) och skyddade geografiska beteckningar (SGB).

Utsikterna för tiden efter avskaffandet av kvoterna

På kort sikt:

Inverkan på mjölkproduktionen på EU-nivå

9. Den undersökning som gjordes inför konferensen "Den europeiska mejerisektorn: utvecklingen efter 2015" den 24 september 2013 samt kommissionens rapport 2014–2024 visar att den ökade mjölkproduktionen i EU främst beror på världsmarknaden, som inte motsvarar mer än 7 % av den globala produktionen, men är mycket konkurrenskraftig. Mjölkpulver utgör 2/3 av den mängd som framställs av tre huvudexportörer: EU, Nya Zeeland och USA. OECD och FAO förutsäger att den globala efterfrågan på mejeriprodukter kommer att öka med cirka 2 % per år fram till 2023. Det finns ett kontinuerligt behov av att identifiera och utveckla nya marknader, öka EU:s andel av världsmarknaden, säkra rättvist tillträde för EU:s exportörer och stimulera exporttillväxten. Bättre kunskapsöverföring, forskning och innovation samt åtgärder för att förbättra kvalitet och märkning kommer att ge mejeriprodukter från EU ett större mervärde och öka deras konkurrenskraft på den inre marknaden och på världsmarknaden.

10. Enligt denna undersökning från september 2013 kommer med tiden en allt större del av den mängd mjölk som produceras i EU att omvandlas till produkter med högre förädlingsvärde, på bekostnad av den obearbetade massproduktionen.

11. I undersökningen erkänns att det råder en ökande obalans i fördelningen av mervärdet längs livsmedelskedjan för mejeriprodukter, till förmån för bearbetningsföretagen.

12. Det råder bred enighet om att avskaffandet av kvoterna kommer att leda till en ytterligare koncentration av mjölkproduktionen till de stora jordbruksföretagen och till vissa regioner inom EU.

13. EU har inte de operativa verktyg som krävs för att begränsa volatiliteten i mjölkpriserna fritt gård.

14. En stor del av de investeringar som nyligen har gjorts i den europeiska mejerisektorn har varit mer inriktade på torn för torkning av mjölkpulver än på bearbetning av mjölk till produkter med stort mervärde, såsom ost (50 % för pulver mot 20 % för ost⁽¹⁾).

15. En koncentration av produktionen till de stora jordbruksföretagen är inte i sig en garanti för effektivitet eller intäkter. Detta framgår av det danska exemplet.

De förutsebara territoriella effekterna och deras konsekvenser

16. Flera studier⁽²⁾ bekräftar att det under perioden efter kvoterna kommer att ske en koncentration av mjölkproduktionen till de mest produktiva områdena med högst densitet i mjölkproduktionen och lägst uppsamlingskostnader och att mjölkproduktionen kommer att minska eller upphöra i de s.k. mindre gynnade eller känsliga regionerna. I dessa områden – vare sig det gäller avlägsna områden, bergsområden eller yttersta randområden – är det svårt att ersätta mjölkproduktionen som ekonomisk verksamhet. Den är också viktig för samhället och miljön.

17. Regionkommittén beklagar att det inte finns några eller endast få specifika studier om vad som kommer att hända med de mindre gynnade områdena vid en successiv nedläggning av mjölkproduktionen. I kommissionens rapport från 2014 nöjer man sig med att konstatera att "ännu kan inga betydande effekter av mjölkpaketet ses för mjölksektorn i missgynnade regioner".

18. Kommittén beklagar i synnerhet bristen på särskilda studier om regioner där mjölkproduktionen inte bara är avgörande för att skapa och bevara arbetstillfällen utan också har en strategisk hävstångseffekt på andra ekonomiska sektorer, såsom turismen. För dessa områden redovisar man sällan antalet gårdar och lokala arbetstillfällen och aldrig deras bidrag till de kollektiva nyttigheterna (vattenkvalitet, landskapskvalitet, biologisk mångfald, produktkvalitet, ekoturism, regionala marknader m.m.) eller till andra ekonomiska sektorer.

19. Enligt de senaste studierna från kommissionen och olika sakkunniga kommer nedgången i mjölkproduktionen att ske allt snabbare i nästan alla länder i östra EU (med undantag av Polen). Mjölkproduktionen i dessa länder är samtidigt ofta den huvudsakliga jordbruksverksamheten, och detta försämrar landsbygdsområdenas förmåga att hålla kvar sin befolkning.

20. Kommittén anser också att det är angeläget att kvantifiera den totala förlusten av arbetstillfällen som ett upphörande av mjölkproduktionen till förmån för spannmål skulle innebära i de mellanliggande områdena med odling av grödor/djuruppfödning.

⁽¹⁾ Rapport från kommissionen *Prospects for EU agricultural markets 2014-2024*.

⁽²⁾ Smooth Phasing out of the milk quotas in the European Union. Studie gjord av Progress Consulting and Living Prospects för Regionkommittén, november 2014.

21. De befintliga skyddsåtgärderna, t.ex. offentliga ingripanden och stöd för privat lagring, är inte lämpliga verktyg för att åtgärda ihållande volatilitet eller en kris inom mjölksektorn. Situationen har dessutom förvärrats av det ryska embargot, som särskilt drabbar de baltiska staterna och Finland.

På medellång sikt:

22. De senaste prognoserna som offentliggjorts av kommissionen visar trots avskaffandet av kvoterna på en begränsad ökning av den europeiska produktionen, som framför allt beror på de alltmer tungt vägande miljöbetingade begränsningarna i vissa medlemsstater. Produktionsökningen under 2014 visar dock att kombinationen av ett bra pris på mjölk och ett gynnsamt år för foderproduktionen har lett till ett betydande och helt oväntat överskott av mjölk.

23. Enligt kommissionen bör det genomsnittliga mjölkpriset ligga på cirka 350 euro per ton under perioden 2016–2024, med prissvängningar på mellan 300 och 400 euro per ton under åtta år av tio och med ännu mer uttalade prissvängningar under två år av tio.

24. En sådan volatilitet och de stora störningar och den osäkerhet som den innebär för EU:s mjölk- och mejerisektor är oförenliga med betydande investeringar i gårdarna och med att nya producenter etablerar sig. Detta drabbar särskilt bergsområdena och yttersta randområdena, som kännetecknas av mer omfattande begränsningar och färre möjligheter till stordriftsfördelar.

25. EU-företagen möter dessutom konkurrens från andra globala exportörer som är få men mäktiga (Nya Zeeland, USA och Australien) som under historiens gång skaffat sig tillgång till de asiatiska marknaderna och ett avgörande inflytande på världsmarknadspriserna på mejeriprodukter.

26. Man får inte förväxla en ökning av världsmarknaden och en ökning i den globala efterfrågan. Den senare är ganska jämn på medellång till lång sikt, medan världsmarknadens utveckling är mer slumpmässig och står för endast 7 % av produktionen och överskotten i vissa länder.

27. Det är inte godtagbart att mjölkpriset fritt gård i Europa hänger så nära samman med världsmarknadspriserna, medan 90 % av EU:s produktion säljs på den europeiska marknaden.

Om de risker och möjligheter för EU:s mejerisektor som hänger samman med handelsavtal under diskussion

28. Efterfrågan på mejeriprodukter och exportmöjligheterna kommer att påverkas av flera frihandelsavtal och regionala handelsavtal som håller på att förhandlas fram.

29. Den största risken med dessa avtal för den europeiska mjölkproduktionen, och för konsumenten, är att kvalitets- och hälsosäkerhetsnormerna sänks för Europas befolkning, men också att de skyddade ursprungsbeteckningar som mejeriindustrin gör anspråk på inte erkänns.

30. Kommittén anser också att det avtal som håller på att förhandlas fram med Förenta staterna om harmonisering och väsentlig sänkning av tullar, som anges i EU:s förhandlingsmandat, medför möjligheter men också risker för mejerisektorn, särskilt med tanke på att tullarna för mjölkprodukter vanligtvis är mycket högre i Europa, samtidigt som stödet till amerikanska mjölkproducenter förstärks av Förenta staternas Farm Bill 2014–2018.

31. EU är i färd med att ingå ett avtal om ekonomiskt partnerskap med Västafrika, som syftar till att avskaffa tullarna för denna grupp länder på minst 75 % av EU:s export, däribland på mjölkpulver. Den kraftigare exporten från EU kommer dock att undergräva mjölkproduktionens och de små mejeriernas utveckling i dessa länder och samtidigt leda till en intensivare migration av landsbygdsbefolkningen till städerna och till Europa.

II. POLITISKA FÖRSLAG OCH REKOMMENDATIONER

Att till fullo utnyttja de verktyg som finns tillgängliga på europeisk nivå

Ett skydds nät med en förhöjd skyddsnivå

32. I den nya gemensamma jordbrukspolitik (2014–2020) har mejerisektorn ett skydds nät med ett regelverk som gör det möjligt för kommissionen att reagera under exceptionella omständigheter.
33. Skyddsnivån i det nuvarande nätet (217 euro/ton) är alldeles för låg för att det ska fungera vid ett prisfall på mjölk.
34. Kommissionen bör se till att interventionspriset i högre grad återspeglar produktionskostnaderna och är anpassat till marknadsförändringarna. Det nuvarande interventionspriset, oförändrat sedan 2008, behöver ses över för att beakta ökade produktions- och insatsvarukostnader, och översynen bör göras regelbundet.

Att förbättra verktygen i mjölkpaketet

35. När det gäller de länder där man valt att göra mjölkavtal obligatoriska konstaterar kommittén att skapandet av producentorganisationer inte har gjort det möjligt att nå det mål för vilket de inrättades, eftersom bearbetningsföretagen har fortsatt att förhandla fram avtal direkt med producenterna och tvingat på dem avtal med mycket korta löptider och utan garantier för mjölkpriset. Därför föreslår vi att man i stället för direkta avtal mellan producenter och mejerier ska främja inrättandet av regionala och territoriella producentorganisationer som inte är beroende av ett enda mejeri, i likhet med det system som finns och fungerar i Québec, och som kommer att ha en betydligt bättre förhandlingsposition.
36. Kommittén anser det vara nödvändigt att stärka producentorganisationernas roll så att de kan spela en tydlig ekonomisk roll i styrningen av priser och utbud.
37. Kommittén föreslår att man ska förbättra kontrakteringens effektivitet genom att utvidga systemet så att det omfattar hela kedjan, inklusive i synnerhet den storskaliga detaljhandeln.
38. Vi föreslår att man ska uppmuntra producenter att delta och sluta sig samman i organisationer som har förmågan att bearbeta mjölk för att minska antalet länkar i kedjan.
39. ReK föreslår att man ska främja den inhemska konsumtionen av mjölkprodukter i EU samt fastställa regler för märkning som innehåller fullständig information om ursprung, framställningsmetod, industriella processer som använts osv.
40. Kommittén föreslår att handeln förbjuds att använda metoder som innebär att mjölk och mjölkprodukter trivialiseras, i syfte att motverka att de används som lockvaror i marknadsföringen.
41. ReK föreslår att man ska förbättra funktionssättet för observationsgruppen för den europeiska mjölkmarknaden (European Milk Market Observatory), och tillhandahålla de medel som krävs för att observationsgruppen ska kunna bli ett verkligt verktyg för styrning och inte bara för observationer i efterhand. I observationsgruppen bör man därför inrätta ett effektivt system som i ett tidigt skede varnar för begynnande marknadskriser. För detta är det viktigt att observationsgruppen tillhandahåller data månatligen och på en mer detaljerad nivå än medlemsstatsnivå, så att hänsyn kan tas till de många olika förhållandena i de europeiska regionerna. Kommissionen bör förmedla de tidiga varningarna till medlemsstaterna och de berörda parterna och omedelbart vidta nödvändiga åtgärder.

Att utnyttja åtgärderna i första pelaren

42. Vi påminner om att medlemsstaterna får besluta om ett frivilligt kopplat stöd för mjölkproducenterna på upp till en viss procentandel av sitt nationella anslag inom första pelaren, och de får bevilja stöd för områden med naturliga begränsningar på upp till 5 % av det nationella anslaget. För EU:s yttersta randområden har bestämmelserna i Posei ("det särskilda programmet för vissa regioner beroende på dessa regioners avsides läge och ökaraktär") utformats så att hänsyn tas till de geografiska och ekonomiska nackdelarna i dessa områden, men inte för att hantera kriser på grund av avregleringen av mjölkmarknaden.

43. Regionkommittén anser att man måste ta hänsyn till de yttersta randområdenas merkostnader för produktion och bearbetning och införa ett stöd som kompletterar Posei-programmet. Ett sådant stöd ska göra det möjligt att kompensera mjölkproducenterna för effekterna av marknadens avreglering och se till att de kan behålla sin konkurrenskraft i förhållande till producenter i övriga EU.

44. Kommittén är dock orolig för att det, när varje land får göra sina egna val, kommer att uppstå ett brett spektrum av stödtyper och stödnivåer mellan jordbrukare i EU och att omfördelningarna ofta kommer att fortsätta vara alltför begränsade i förhållande till skillnaderna i produktionskostnader.

Att utnyttja åtgärderna i andra pelaren

45. Medlemsstaterna kan reagera strategiskt på de särskilda behoven i mejerisektorn och utarbeta tematiska delprogram som är skraddarsyddade och t.ex. syftar till att begränsa omstruktureringen av mejerisektorn.

46. Stödet till områden med naturliga och andra särskilda begränsningar innebär ökad ersättning för inkomstbortfall och extra produktionskostnader.

47. Denna bestämmelse bör också gälla för mjölkproducenterna om dessa befinner sig i ett område med naturliga begränsningar. Dessa betalningar är särskilt viktiga för att förhindra att jordbruksmark överges och landsbygden avfolkas.

48. Kommittén konstaterar dock att det har skett en betydande minskning av de budgetmedel som finns tillgängliga för landsbygdsutvecklingspolitiken på EU-nivå. Detta skulle kunna leda till att moderniseringen av de små jordbruksföretagen fördröjs och till att de på så sätt inte kan uppfylla miljöskyddskraven.

49. För att skapa en mer livskraftig framtid efterlyser kommittén hållbara investeringar i gårdar och åtgärder för att utvidga jordbruket så att mjölkproduktionen och effektiviteten på gården ökar, t.ex. genom bättre mjölkningsanläggningar, förbättrad uppfödning och IKT-system, och att en säkrare arbetsplats garanteras. Vi stöder därför ytterligare åtgärder från kommissionens och EIB:s sida i syfte att öka investeringarna och skapa bättre likviditet i branschen.

50. Vi befarar att kravet på medfinansiering av åtgärder inom andra pelaren kommer att leda till stora skillnader mellan olika producenter, med tanke på skillnaderna i budgetmedel mellan medlemsstaterna.

51. Kommittén inser att det behövs samstämmighet i EU:s politik för att bekämpa klimatförändringarna och skapa en tryggad livsmedelsförsörjning, och rekommenderar att man stöder de mest koldioxideffektiva och miljömässigt hållbara mjölkproduktionssystemen.

52. Vi rekommenderar att man inom ramen för en långsiktig strategi utvecklar stödet till mjölkproduktionen i mindre gynnade områden, med en starkt rättslig ram.

Andra åtgärder

53. Kommittén föreslår en förstärkning av programmet "Stödordningen för utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk i skolor" och beklagar det beslut som kommissionen fattade i sitt arbetsprogram för 2015 om att tillfälligt dra tillbaka det lagstiftningsförslag som höll på att diskuteras i Europaparlamentet och rådet i avvaktan på resultaten av en ny utvärdering av skolfrukts- och skolmjölksprogrammen.

54. Utdelningen av mjölk i skolorna skulle nämligen kunna ha en reell inverkan på regional nivå och leda till en målinriktad distribution av lokala produkter med hög miljö kvalitet till de lokala och regionala myndigheterna i korta leveranskedjor samt öka barnens kunskaper om jordbruket.

55. Man bör till fullo utnyttja forskningsåtgärder för att ta fram innovativa mejeriprodukter med ett högt mervärde på snabbväxande marknader, såsom medicinska näringsprodukter och näringsprodukter för spädbarn och idrottsutövare.

56. ReK anser att man bör prioritera forskning, utveckling och innovation så att det blir lättare för bearbetningsföretagen att konkurrera på världsmarknaden.

Exempel på verktyg som finns utanför EU

57. I USA har 2014 års jordbrukslag inneburit en översyn av formerna för stöd till mejerisektorn. I det nya programmet för att skydda mjölkproducenternas marginaler föreslås att ersättning ska ges när skillnaden mellan mjölkpriset och foderkostnaderna faller under en viss nivå. En minimimarginal över foderkostnaderna garanteras med offentliga medel. Högre marginaler kan väljas, om producenterna står för kostnaderna. Dessa nya bestämmelser, utan begränsningar för de stora kreatursbesättningarna, kommer att bidra till ökad produktion och export från USA.

58. I Kanada grundar sig anpassningen av produktionen på den inre marknaden och indexeringen av mjölkpriset på den reella produktionskostnaden och inte på världsmarknadspriserna. Resultatet är ett mycket stabilare mjölkpris som är mycket högre än i Europa. Denna mekanism för utbudshantering baseras på en organisation där alla producenter i en provins förts samman under ett och samma försäljningskontor.

59. Kommissionen bör bygga vidare på dessa modeller för att se över stödet till och strukturen hos mjölkproducenternas organisation i stora produktionsområden.

Förslag på europeisk nivå

60. Europaparlamentets jordbruksutskott antog den 23–24 januari 2013 ett kompromissändringsförslag till Michel Dantins betänkande (en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter) om en mekanism som skulle ha gjort det möjligt att vid en allvarlig kris ge stöd till de producenter som frivilligt minskar sin produktion.

61. Regionkommittén föreslår att man ska inrätta en europeisk observationsgrupp för etablering för att analysera uppgifter om etableringen inom mejerisektorn.

62. Det program för att öka marknadernas ansvar som har föreslagits av det europeiska mjölkrådet och som ska tillämpas när balansen på mjölkmarknaden hotas är ett flexibelt förslag som inte innebär några större kostnader och vars genomförbarhet och effektivitet bör undersökas och utvärderas med 2014 som testår.

63. Eftersom de frivilliga uppförandekoderna inte fungerar, rekommenderar ReK att kommissionen lägger fram förslag för att se till att alla aktörer i livsmedelskedjan, inbegripet flytande mjölk och mejeriprodukter, behandlas rättvist och att eventuella konkurrensbegränsande förfaranden som inte är förenliga med hållbara försörjningskedjor begränsas.

64. Kommittén undrar i synnerhet över de möjligheter som den samlade marknadsordningen, särskilt artiklarna 219, 221 och 222, erbjuder för att genomföra ett sådant förslag.

Slutsatser

65. I många medlemsstater och regioner är mjölkproduktionen en grundläggande pelare i den regionala ekonomin och förädlingen av jordbruksvaror. Bearbetningen av mjölk till en mängd ostsorter enligt tusenåriga traditioner som är specifika för varje region och land i Europa bidrar på ett påtagligt sätt till områdenas identitet och till den positiva internationella bilden av den europeiska livsmedelsindustrin. Dessutom bidrar ostsektorn till att upprätthålla sysselsättningen på landsbygden, den säkerställer skyddet av landskapen och den begränsar förlusten av jordbruksmark pga. stadsutbredning.

66. Kommittén rekommenderar EU-institutionerna att snarast utarbeta ytterligare flexibla och effektiva verktyg för att stabilisera mejerimarknaden och därmed förbättra mjölkproducenternas inkomster i kristider, bland annat genom att göra riskhanteringsåtgärderna mer effektiva, i synnerhet de som syftar till att stabilisera inkomsterna med hänsyn till marknadsprisernas volatilitet och/eller säkerställa mjölkpriserna. För att skapa en tryggad livsmedelsförsörjning behöver vi förenkling samt mindre byråkrati och administrativt krångel.

67. Kommittén rekommenderar EU-institutionerna att för att främja exporten till tredjeländer av europeiska mejeriprodukter med officiella kvalitetsmärkningar (SGB, SUB osv.), uppmuntra investeringar i logistikplattformar för export, stödja utbildning av yrkesverksamma samt främja marknadsföringskampanjer som inriktas på tillväxtmarknaderna.

68. Kommittén rekommenderar EU:s organ att stärka skyddet av europeiska SUB- och SGB-märkta produkter vid utarbetandet av internationella avtal, bland annat för att bekämpa förfälskningar och imitationer av europeiska produkter.
69. För bergsområden och områden norr om 62:a breddgraden med mjölkproduktion efterlyser ReK konvergens mellan kompensationsbidragen för naturbetingade svårigheter, återinförande av stödet för uppsamling av mjölk (med medfinansiering genom budgeten för den gemensamma jordbrukspolitiken), samt stöd till marknadsföring och utveckling av benämningen "berg" för mejeriprodukter, förutsatt att graden av självförsörjning med livsmedel är tillräckligt hög.
70. Man bör utarbeta en stor plan för landsbygdsutveckling för de baltiska länderna, Bulgarien, Rumänien, Slovenien, en stor del av Polen samt Grekland. Dessa länder har små kreatursbesättningar och de flesta gårdarna producerar mjölk. Deras framtid tycks vara satt på spel efter avskaffandet av kvoterna, fastän de utgör själva grunden för dagens landsbygd.

Bryssel den 16 april 2015.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén – En integrerad kulturavsstrategi för Europa

(2015/C 195/04)

Föredragande: Cristina Mazas Pérez-Oleaga (ES/EPP), minister med ansvar för ekonomi, finanser och sysselsättning i Kantabriens regionregering

Referensdokument: Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – En integrerad kulturavsstrategi för Europa

COM(2014) 477 final

I. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Mångfald och en integrerad kulturavsstrategi

1. Europeiska regionkommittén ställer sig positiv till meddelandet "En integrerad kulturavsstrategi för Europa", som har den dubbla målsättningen att dels utvärdera kulturavets ekonomiska och sociala spin-off-effekter, dels framhålla att Europa befinner sig vid ett avgörande vägsval, dvs. att man har möjlighet att anta kulturavssektorns utmaningar med hjälp av en övergripande och integrerad strategi. Kommittén välkomnar i synnerhet att man i meddelandet betonar vikten av att ta tillvara möjligheterna att främja smart och hållbar tillväxt för alla och att man uppmanar till att fullt ut utnyttja de EU-medel som avsatts för kulturavet. Europeiska regionkommittén delar kommissionens uppfattning att utbyte av bästa praxis och idéer förutsätter att man från lokal nivå till europeisk nivå upprättar ett närmare och mer samordnat samarbete, och erbjuder sin medverkan i detta syfte.

2. Vi erkänner det framgångsrika arbete som Europarådet sedan länge har bedrivit till förmån för kulturavet, och uppmanar till ett bibehållt nära samarbete när det gäller både lagstiftning och praxis. I samband med ämnet för meddelandet vill kommittén fästa uppmärksamheten på ramkonventionen från Faro om skydd av kulturavet, som omfattar alla former av kulturav som finns i Europa och som tillsammans utgör den gemensamma grunden för minnet, den ömsesidiga förståelsen, identiteten, känslan av samhörighet och kreativiteten⁽¹⁾. Vi följer samtidigt uppmärksamt Unescos världsforum om kultur och kulturella sektorer, vars målsättningar stämmer överens med Europeiska regionkommitténs ståndpunkt att man till fullo måste integrera kultur och kulturav i utvecklingsprogrammet för tiden efter 2015, med full respekt för subsidiaritetsprincipen⁽²⁾.

3. Kommittén framhåller den viktiga roll som alla styresnivåer har genom att aktivt involvera de berörda aktörerna när det gäller att skydda och stödja det europeiska kulturavet och – med hänsyn till 2000-talets utmaningar – när det gäller att utnyttja mångfalden i kulturavet till förmån för den ekonomiska återhämtningen. Enligt Lissabonfördraget ska unionen respektera rikedom hos sin kulturella och språkliga mångfald och sörja för att det europeiska kulturavet skyddas och utvecklas⁽³⁾. Unionen ska bidra till kulturens utveckling i medlemsstaterna med respekt för dessas nationella och regionala mångfald och för subsidiaritetsprincipen, samtidigt som unionen ska framhäva det gemensamma kulturavet⁽⁴⁾. Det är den kulturella, historiska och sociala mångfalden som kommer att ge upphov till morgondagens innovationer inom ekonomi, vetenskap, konst och politik samt i vardagslivet.

⁽¹⁾ Europarådets ramkonvention om kulturavets värde för samhället, Faro, den 27 oktober 2005.

⁽²⁾ Florensförklaringen om "Kultur, kreativitet och hållbar utveckling: forskning, innovation och möjligheter" – Unescos tredje världsforum om kultur och kulturella sektorer (Focus), den 4 oktober 2014.

⁽³⁾ Artikel 3.3 i EU-fördraget.

⁽⁴⁾ Artikel 167 i EUF-fördraget.

4. Kulturarvet utgör en integrerad del av de kulturella och kreativa sektorerna, det utgörs av summan av de materiella, immateriella och naturliga resurser, tillgångar och kunskaper som vi ärvt från det förflutna, och det kan bidra till att forma bilden av kommunerna, städerna och regionerna utåt och ge ett betydande bidrag till att uppnå Europa 2020-strategins mål och stärka den sociala sammanhållningen. Kulturarvet är ett gemensamt värde, en gemensam tillgång, som om det erkänns kan bidra till utvecklingen av en framtidsvision. Att bevara detta arv, nyttja det och säkerställa dess fortbestånd är ett gemensamt uppdrag, ansvar och mål. När det gäller skydd och bevarande av EU-medlemsstaternas kulturarv delar kommittén uppfattningen i meddelandet att man bör betona vikten av artikel 36 i fördraget ⁽⁵⁾, rådets förordning (EG) nr 116/2009 om export av kulturföremål ⁽⁶⁾ samt direktiv 2014/60/EU om återlämnande av kulturföremål som olagligen förts bort från en medlemsstats territorium.

5. Kulturarvets roll undervärderas fortfarande, och andelen statligt stöd som avsätts för mål som rör kulturarvet minskar ständigt. Med tanke på att kulturarvet inte bara har ett ekonomiskt värde och att det kan påverkas av de ekonomiska nedskärningarna måste EU också finna nya sätt att finansiera bevarandet av sitt mycket omfattande kulturarv. Därför välkomnar kommittén de framsteg som kommissionen gjort när det gäller lagstiftningsåtgärder, utvidgningen – inom ramen för moderniseringen av bestämmelserna om statligt stöd – av tillämpningsområdet för den allmänna gruppundantagsförordningen ⁽⁷⁾ till att omfatta stöd till kultur och bevarande av kulturarvet. Genom denna utveckling erkänns dels kulturarvets betydelse som en sysselsättningskapande faktor, dels kulturarvets roll som förmedlare av ett samhälles grundläggande identiteter och värden, två kännetecken som bör beaktas vid tilldelningen av statligt stöd.

6. Kommittén konstaterar att naturarvet är en ouplöslig del av kulturarvet och beklagar att detta inte tas upp i meddelandet. Vi välkomnar därför att kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 ⁽⁸⁾ tydligt erkänner att "Eftersom naturarvet ofta är avgörande för utformningen av det konstnärliga och kulturella arvet, bör bevarande av kulturarvet i den mening som avses i denna förordning anses omfatta även naturarv som är kopplat till kulturarv eller som formellt erkänts av de behöriga myndigheterna i en medlemsstat."

7. Kommittén välkomnar att man i det nyligen ändrade direktivet om miljökonsekvensbedömning (direktiv 2014/52/EU) ⁽⁹⁾ har infört tanken om att även offentliga och privata projekts potentiella inverkan på kulturarvet måste beaktas. Dessa EU-bestämmelser skulle kunna inverka positivt på de lokala och regionala myndigheternas åtgärder på kulturområdet samt på den integrerade utvecklingen och genomförbarheten av skyddet och bevarandet av kulturarvet inom ramen för dessa myndigheters komplexa stadsplaner och planer för territoriell utveckling.

8. ReK vill fästa uppmärksamheten på att förstörelse av kulturell egendom liksom obehöriga utgrävningar och olaglig handel med kulturegendom utgör ett hot mot hållbarheten och skyddet av kulturarvet, och det krävs fortfarande gemensamma insatser mot detta på EU-nivå och internationell nivå. Sådana åtgärder kräver öppna kommunikationskanaler och ett nära samarbete som omfattar såväl EU-medlemsstater som kandidat- och tredjeländer. Kommittén välkomnar införandet av informationssystemet för den inre marknaden (IMI), som upprättades genom förordning (EU) nr 1024/2012, och ser fram emot att det skapas en modul i IMI-systemet som är särskilt anpassad för kulturföremål, vilket bör underlätta genomförandet av direktiv 2014/60/EU.

⁽⁵⁾ Artikel 36 i fördraget tillåter förbud eller restriktioner av import, export eller transitering av varor som motiveras av intresset att skydda nationella skatter av konstnärligt, historiskt eller arkeologiskt värde.

⁽⁶⁾ Rådets förordning (EG) nr 116/2009 om export av kulturföremål innehåller bestämmelser för att säkerställa att export av kulturföremål underkastas enhetlig kontroll vid gemenskapens yttre gränser. Kulturföremål omfattar bland annat föremål som direkt härrör från utgrävningar, fynd eller arkeologiska fyndplatser i en medlemsstat.

⁽⁷⁾ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (för investeringsstöd för kultur och bevarande av kulturarvet: 100 miljoner euro per projekt, för driftstöd för kultur och bevarande av kulturarvet: 50 miljoner euro per företag).

⁽⁸⁾ Skäl 72.

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU av den 16 april 2014 om ändring av direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt.

9. Kommittén anser att kommissionen på ett effektivt sätt bör åtgärda bristen på EU-täckande uppgifter om kulturarvets bidrag till den ekonomiska tillväxten och den sociala sammanhållningen. Vi uppmanar därför till att man inrättar en europeisk databas, som de olika projekt som utvecklats för detta ändamål skulle kunna bidra till⁽¹⁰⁾. Kommittén förespråkar också en utveckling av standarder som kan ligga till grund för vissa kostnads-nyttoanalyser, som kan visa omfattningen av kulturarvets ekonomiska och sociala bidrag genom att framhålla de faktiska fördelarna av detta arv som en utgångspunkt för ytterligare bevarandeåtgärder.

10. Kommittén stöder den öppna samordningsmetoden inom ramen för den europeiska agendan för kultur, eftersom den strukturerar kultursamarbetet med hjälp av strategiska mål och underlättar kommunikationen mellan medlemsstaterna, spridningen av god praxis och det ömsesidiga lärandet. Vi rekommenderar att man i samarbete med kommissionen undersöker möjligheten att kommittén från och med 2015 kan vara företrädare i de arbetsgrupper som föreskrivs i den nya handlingsplanen för kultur. Dessutom bör de nationella företrädarna systematiskt samråda med lokala och regionala aktörer, för att kunna framställa frågorna på ett så vederhäftigt sätt som möjligt⁽¹¹⁾ och se till att sakkunskapen, kunskaperna och erfarenheterna på lokal och regional nivå samt kreativa och nyskapande förslag beträffande resultaten inom nyckelområden utnyttjas genom att god praxis sprids.

Kulturarv och identitet

11. Kulturarvet utgör en hörnsten i den lokala, regionala, nationella och europeiska identiteten. Att bevara och skydda det samt att stärka den sociala identiteten på lokal och regional nivå är grundläggande faktorer för hållbarhet som kommer att säkerställa att gemenskapsvärdena bevaras för framtida generationer och att traditionella särdrag och kunskaper fortlever. Kulturarvet är inriktat på samhället och spelar en framträdande roll i kampen mot fattigdom och social utestängning, eftersom det är en källa till ekonomisk utveckling och social sammanhållning. Samtidigt bör förtrogenhet med kulturarvet på lokal och regional nivå ingå i alla läroplaner inom den formella utbildningen.

12. De lokala kulturarvsvärdena – konstnärligt, litterärt, audiovisuellt och arkitektoniskt skapande, kreativt arbete, samtida kultur, hantverk, folklore, arkeologiskt, historiskt, religiöst och etnografiskt arv, dialekter, musik, livsmedel och gastronomi, särdrag i fråga om landskap och natur, traditionell sakkunskap och traditionella kunskaper, kunnande, levande traditioner osv. – är nära kopplade till identiteten, som är förankrad i samhällenas materiella och immateriella arv och naturarv. Kommittén upprepar att kulturutveckling på lokal nivå stärker den lokala identiteten och särprägel, och kombinationen av de olika identiteterna bidrar till att utifrån ömsesidig respekt bygga upp ett gemensamt kulturarv. De kulturprodukter som därigenom skapas får ett unikt lokalt värde. Dessa kulturella faktorer är även viktiga på EU-nivå⁽¹²⁾.

13. Det är det immateriella kulturarvet som bestämmer en regions identitet, och utnyttjandet av det främjar den regionala utvecklingen. Inom ramen för gränsöverskridande och transnationella samarbeten finns det många exempel på god praxis när det gäller att utarbeta strategier som bygger på immateriella kulturtillgångar. Genom att inrikta sig på det som är unikt och speciellt riktar de uppmärksamheten på det som vi kan vara stolta över, och förstärker samtidigt den lokala eller regionala attraktionskraften vad gäller företagets konkurrenskraft⁽¹³⁾ samt bidrar till att skapa arbetstillfällen.

14. Bevarandet av kulturarvet bidrar faktiskt till utvecklingen av en känsla av identitet genom att skapa medvetenhet om arvets värden, främja en känsla av samhörighet, koppla det till begrepp som rör platsutveckling och uppmanar själva värdesättandet av dem. Detta kan bidra till utvecklingen av det sociala partnerskapet och de offentlig-privata partnerskapen, medan de ständiga insatserna för att bevara kulturarvet kan skapa arbetstillfällen och gynna den sociala ekonomin. I detta avseende anser kommittén att det finns skäl att utbyta erfarenheter med andra länder i fråga om inventering och övergripande skydd av det lokala kulturarvet.

⁽¹⁰⁾ Projektet "Cultural Heritage Counts for Europe: Towards a European Index for Valuing Cultural Heritage", som nämns i kommissionens meddelande, kan ge ett ändamålsenligt bidrag till insamlingen på EU-nivå av uppgifter om de berörda frågorna genom att inom ramen för en europeisk kartläggning sammanställa resultaten av forskningen på nationell, regional, lokal och/eller sektoriell nivå.

⁽¹¹⁾ CdR 2391/2012 fin.

⁽¹²⁾ CdR 2391/2012 fin.

⁽¹³⁾ Ett exempel på transnationellt samarbete är projektet "Cultural Capital Counts" (2011–2014), som samlar tio regioner i sex centraleuropeiska länder med det gemensamma målet att främja den regionala utvecklingen med hänsyn tagen till traditioner, kunskaper och kunnande och att uppvärdera sitt kulturarv inom ramen för denna samverkan. Projektet, som medfinansieras genom Eruf, genomförs inom ramen för programmet "Central Europe".

Kulturarvet som en ekonomisk tillgång

15. Det är viktigt att politiken för hållbar utveckling av kulturarvet ger positiva effekter på kort, medellång och lång sikt när det gäller att förbättra den ekonomiska situationen och livskvaliteten i den berörda regionen. Kulturarvet kan utgöra en drivkraft för planeringen av en inkluderande lokal och regional utveckling och utvecklingen av kreativa sektorer, och bidrar till den ekonomiska tillväxten genom att öka tillgången till kulturföremål. Ett viktigt inslag i konkurrenskraften är öppenhet för innovativa lösningar i syfte att bevara kulturarvet, även sådana som genomförs i offentlig-privata partnerskap.

16. Sektorn för kulturarv, kultur, kreativitet och de flaggskeppsinitiativ som hänger samman med dessa måste integreras bättre i den reviderade Europa 2020-strategin och man måste se till att i strategin beakta faktorer som vittnar om att kulturarvet bidrar till ekonomin.

17. Kommittén anser att man i budgeten för EU:s nya fonder (t.ex. Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Europeiska socialfonden (ESF), Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) och Europeiska fiskerifonden (EFF)) och program (t.ex. programmet Kreativa Europa och det sjunde ramprogrammet) måste sätta av mer resurser för kulturella och kreativa sektorer med en koppling till kulturarvet. Vi gläder oss också åt att kulturarvet integreras bättre i EU:s nya budgetram (2014–2020). Vi är särskilt nöjda med kartläggningen av kulturarvsrelaterade åtgärder i EU:s politiska strategier och program⁽¹⁴⁾. Vi anser att EU:s resurser till fullo bör utnyttjas för att utarbeta och genomföra lokala och regionala strategier med kreativa och innovativa målsättningar. Det är dessutom av yttersta vikt att man skapar bästa möjliga samverkans effekter mellan de europeiska fonderna och programmen så att de blir effektiva och verksamma. Kommissionen bidrar till detta genom sina riktlinjer avseende samordningen, samverkans effekterna och komplementariteten mellan struktur- och investeringsfonderna, Horisont 2020 och andra EU-program inom forskning, innovation och konkurrenskraft som kommissionen förvaltar direkt⁽¹⁵⁾.

18. Inom ramen för utvecklingen av den regionala ekonomin och strategierna och programmen för regional, territoriell och urban utveckling rekommenderas det varmt att man tar hänsyn till: bevarandet av kulturer och kulturresurser som är bärare av värderingar, till vilken belastning miljön och regionerna klarar av, och till olika miljöskyddsöverväganden. Ingrepp, åtgärder och verktyg som sätts in med respekt för miljön och naturen och som är effektiva ur energisynpunkt – och som kan förebygga effekterna av katastrofer som orsakas av naturen (t.ex. översvämningar) eller människan – har en viktig roll när det handlar om att lindra klimatförändringarnas återverkningar och när det gäller effektiviteten i en utveckling som grundar sig på lokala och regionala tillgångar.

19. Det är viktigt att man utnyttjar utvecklingen av anläggningar i kulturarvssyfte. Denna kan ge kulturobjekt nya funktioner inom ramen för stadsförnyelse och med hjälp från de små och medelstora företagen bidra till sysselsättning och nya arbetstillfällen. Den professionella trovärdigheten i samband med restaurering av byggnader ökar när man inte bara utnyttjar traditionella material utan även traditionella och moderna tekniker. Denna kunskap, liksom själva byggnadsminnet, måste bevaras och föras vidare inom ramen för yrkesutbildningen. Det kommer att finnas en efterfrågan på utbildad och specialiserad personal på marknaden. På lokal och regional nivå finns det en mängd exempel på god praxis för hur man stöder och främjar en kreativ miljö, utnyttjar de möjligheter som den kulturella mångfalden skapar samt integrerar kulturstrategier i den lokala och regionala utvecklingen i syfte att uppfylla målsättningarna i Europa 2020-strategin, och Europeiska regionkommittén bidrar till spridningen av kunskap och utbytet av erfarenheter i frågan. Dessa strategier och modeller främjar utvecklingen av ett hållbart kulturellt ekosystem och stimulerar en kreativ företaganda.

20. Kommittén ställer sig positiv till att kommissionen, när det handlar om kulturarvets ekonomiska värde, framhåller den europeiska byggnadsindustrin och investeringar i historiska miljöer, som skapar arbetstillfällen och bidrar till att nya ekonomiska aktiviteter startas. Vi uppmanar de lokala och regionala myndigheterna att delta i förvaltningen av det arkitektoniska kulturarvet och de historiska byggnaderna, som i många fall är offentliga, och att utnyttja dem på olika sätt, så att man genererar intäkter och ser till att byggnaderna underhålls och bevaras. Det europeiska kulturhuvudstadsprogrammet är också ett viktigt bidrag från EU:s sida till bevarandet och omdimensioneringen av det arkitektoniska kulturarvet, som gör det möjligt att väcka nytt liv i ett visst antal historiska platser och stadsdelar samtidigt som man förvaltar och diskuterar det industriella kulturarvet och industriområdena.

⁽¹⁴⁾ Europeiska kommissionen – Mapping of Cultural Heritage actions in European Union policies, programmes and activities, http://ec.europa.eu/culture/library/reports/2014-heritage-mapping_en.pdf

⁽¹⁵⁾ Enabling synergies between European Structural and Investment Funds, Horizon 2020 and other research, innovation and competitiveness-related Union programmes – Guidance for policy-makers and implementing bodies, http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/synergy/synergies_en.pdf

21. De lokala och regionala myndigheterna måste, som den nivå som står närmast befolkningen, ta på sig en ledarroll när det handlar om att utveckla ett ansvar för att skydda bebyggd miljö och naturmiljö, att åstadkomma en positiv mentalitetsförändring och att mobilisera befolkningen i denna fråga. Regelbunden inspektion av byggnadsarbets skick bör vara allmän praxis, och myndigheterna bör också uppmuntra spridningen av underhållspraxis samt utbilda tjänstemän och ägarna till byggnadsminnena.

22. I politiken för små och medelstora företag måste man på alla nivåer ta hänsyn till och arbeta med de olika företagsmodeller som finns så att man skapar så många nya arbetstillfällen som möjligt och hållbar ekonomisk tillväxt (t.ex. den kulturella och kreativa sektorn) ⁽¹⁶⁾.

23. På alla områden som rör kulturarvet bör man uppmuntra deltagande av privatkapital. Detta förutsätter både skatteincitament och att man skapar en allmän opinion som känner ett ansvar för att bevara det materiella och immateriella kulturarvet. Den privata sektorn spelar ofta en viktig roll när det handlar om att främja kultur inom ramen för företagets sociala ansvar, genom donationer eller andra former av stöd, medan de lokala och regionala myndigheterna kan bidra till att skapa en miljö som främjar ett optimalt utnyttjande av detta stöd ⁽¹⁷⁾.

Kulturturism

24. Kommittén är övertygad om att kulturarvet är en stark drivkraft för en lokal och regional utveckling som omfattar hela befolkningen och att det uppstår stora materiella värden genom främjandet av en kulturturism som är hållbar, högkvalitativ och ansvarsfull, där utvecklingen grundar sig på det materiella och immateriella kulturarvet i lokalsamhällen och regioner. Europeiska regionkommittén anser att det är av avgörande betydelse att man redan i dag skapar samverkans effekter mellan strategierna för hållbar turism och de lokala och regionala kreativa och kulturella sektorerna för att stödja den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen samt underlätta tillgången till kultur.

25. Kommittén pekar emellertid på vikten av att uppnå en lämplig balans mellan kulturturismens expansion och skyddet av kulturarvet.

26. När det gäller utnyttjandet av kulturarvets multifunktionella potential vill vi framhålla kulturlederna som inom ett land och bortom dess gränser, med befolkningens och alla berörda aktörers medverkan, utgör ett värdefullt bidrag till spridningen av de lokala och regionala kulturella värderingarna samtidigt som de på ett komplext sätt bidrar till sysselsättningen och skapandet av arbetstillfällen och gör det möjligt för företag att fungera (t.ex. tillverkning och transport av lokala produkter, logi samt restauranger). De leder som skapas enligt den tematiska organisationsprincipen ⁽¹⁸⁾ – som en förbindelselänk – kopplar ofta samman mindre kända resmål, kommuner och byar och stärker på så sätt mångfalden i utbudet för turisterna och kulturarvets synlighet på landsbygden (arkitektur, landskap, gastronomiska traditioner, immateriellt kulturarv). Kulturleder (vandringsleder, cykelleder etc.) bidrar också på ett viktigt sätt till att förbättra folkhälsan.

27. Inom ramen för kulturturism kopplad till gastronomi betraktas lokala specialiteter som ett viktigt kulturinslag som lockar turister tack vare lokala och traditionella livsmedel och jordbruksprodukter. Hållbar livsmedelsproduktion och åtgärder för att skydda det lokala och regionala kulinariska arvets mångfald bidrar till att skapa nya hållbara arbetstillfällen som kan spela en viktig roll för den lokala och regionala tillväxten och sammanhållningen.

⁽¹⁶⁾ CdR 151/2011 fin.

⁽¹⁷⁾ CdR 401/2011 fin.

⁽¹⁸⁾ Vi har t.ex. Sissi-leden (genom Österrike, Tyskland, Ungern och Italien) som knyter samman slott, herrgårdar, parker och kaféer med anknytning till drottning Elisabeth av Ungern.

28. Kommittén framhåller det stora mervärde som de europeiska territoriella samarbetsprogrammen har för det gränsöverskridande bevarandet och stödet till kulturarvet: när gränserna avskaffats ökar de synligheten hos Europa och dess regioner, städer och kommuner genom lokalt och regionalt samarbete. När det gäller kulturturen främjar de handeln med lokala produkter och när det gäller de kreativa sektorerna gör de det möjligt att utbyta kompetens och kunskap, stärka den regionala ekonomin och skapa nya avsättningsmöjligheter. De bidrar till att förhindra att traditionell kompetens och traditionella hantverk går förlorade till följd av de demografiska utmaningarna⁽¹⁹⁾. Det är viktigt att de makroregionala utvecklingsstrategierna inom ramen för det transnationella samarbetet också kan bidra till den sociala, ekonomiska och territoriella sammanhållningen genom att omvandla värdena i det europeiska kulturarvet till en produkt inom turistnäringen och genom att innovativa och kreativa lösningar genomförs.

Kulturarvet i informationssamhället

29. En av utmaningarna i den digitala agendan för Europa är arbetet med att digitalisera kulturarvet och de historiska monumenten i Europa, göra dem tillgängliga på nätet och bevara dem för framtida generationer. Framsteg har redan gjorts på detta område⁽²⁰⁾. När man tänker över den övergripande strategin för kulturarvet och kulturarvets roll bör man försöka nå ut till en både bred och ny publik genom att utnyttja teknikens möjligheter och använda de nya kommunikationsverktygen. Detta främjar skapandet av gemenskaper, utbyte och ökade kunskaper, kulturella aktiviteter, inlärning och forskning. Digitaliseringen och den nya tekniken skapar samtidigt innovationsmöjligheter som förbättrar konkurrenskraften. De kreativa och innovativa sektorerna och det kulturmaterial som digitaliseras och ställs till deras förfogande förstärker varandra.

30. När det gäller kulturarvet spelar museer, bibliotek och arkiv en viktig roll för att stärka sammanhållningen inom unionen. I 2000-talets informationssamhälle bör man diskutera de lokala bibliotekens roll och framtid – i många medlemsstater finansieras och förvaltas de av de lokala myndigheterna – med tanke på tillgången till och spridningen av kunskap om kulturarvet. När man utformar innehållet i nya tjänster och digitala medier bör man inte bara ta hänsyn till ekonomiska parametrar utan också till de sociala och kulturella behoven⁽²¹⁾. Konferenser, utbildningar och studiebesök som genomförs inom ramen för vänortssamverkan kan bidra till utbyte av erfarenheter av att söka moderna lösningar och till utbyte av god praxis.

31. EU:s projekt har en viktig roll att spela när det handlar om att främja digitaliseringen. Europeana är en viktig plattform som samlar innehåll på nätet från europeiska bibliotek, museer och arkiv för att alla via internet ska få tillgång till Europas kulturella och vetenskapliga arv. Frågorna om upphovsrätt och förtydligandet av rättigheter på internet är fortfarande en utmaning och kommittén ställer sig positiv till att man fastställer en rättslig ram för digitaliseringen.

32. Filmvetenskap och filmproduktionen är som källa till information om det europeiska samhället en del i det europeiska kulturarvet och man bör i detta sammanhang bättre utnyttja den industriella och kulturella potential som finns i dem. Det finns fortfarande hinder för arbetet med att digitalisera och lägga ut filmer på internet⁽²²⁾. Biograferna spelar dessutom en viktig roll vid återgivningen av varje folks kultur och civilisation. Eftersom den digitala revolutionen och den finansiella bördan kan leda till permanenta förändringar för den lokala och regionala industrin vill kommittén återupprepa sin begäran om gemensamma insatser och samarbete för att förhindra att småbiografer försvinner⁽²³⁾. Vi uppmanar de lokala och regionala myndigheterna att utnyttja EU-medel avsedda för modernisering av kvartersbiografer.

⁽¹⁹⁾ Till exempel "hantverksakademien" (Ungern – Slovenien): Det är den utsatta situationen för hantverksyrkena som gett upphov till detta projekt. Deltagarna i detta slags utbildningar blev allt färre och vissa yrkes- och hantverksskolor stängdes. Projektet har vänt denna utveckling, skapat nya möjligheter för ungdomar och bidragit till att bevara kulturarvet med deltagande av ett tusental företagare.

⁽²⁰⁾ *Survey Report on Digitisation in European Cultural Heritage Institutions 2014* – det tematiska nätverket Enumerate (januari 2014).

⁽²¹⁾ CdR 104/2010 fin.

⁽²²⁾ Fjärde rapporten om "Implementation of the 2005 European Parliament and Council Recommendation on Film Heritage Progress report 2012-2013" [genomförandet av Europaparlamentets och rådets rekommendation från 2005 om filmvetenskap och konkurrenskraften i därtill kopplade branscher, lägesrapport 2012-2013].

⁽²³⁾ CdR 293/2010 fin.

33. Kommittén understryker betydelsen av att inom utbildningssystemet förvärva digitala färdigheter redan i tidig ålder, så att den unga generationen kan dra full nytta av de nya sätten att ta del av kultur och förbereda sig bättre för framtida yrken, framför allt genom att hjälpa dem och en stor del av samhället att hantera konsekvenserna av övergången till digital teknik ⁽²⁴⁾.

Integration av kulturarvet i samhället

34. Europeiska regionkommittén välkomnar att man i meddelandet erkänner resultaten av EU:s program och initiativ för att göra allmänheten medveten om kulturarvets samhällsvärde och främja interkulturell dialog. Det europeiska kulturarvsmärket och Europeisk kulturhuvudstad är initiativ som lyfter fram de europeiska kulturernas rikedom, mångfald och gemensamma drag ⁽²⁵⁾. De städer som ansöker måste utarbeta ett specifikt kulturprogram på grundval av de tillgängliga lokala och regionala resurserna och ge det en stark europeisk dimension, med en långsiktig positiv inverkan på kultursektorn och orten i fråga ⁽²⁶⁾. Kommittén påminner om att samhällets syn på det europeiska kulturarvet som en utvecklingsfaktor gör det möjligt att införa standardiserade indikatorer i EU, så att man kan mäta sektorns effekter för den lokala och regionala ekonomin och för skapandet och bevarandet av arbetstillfällen.

35. Europeiska regionkommittén anser att inrättandet av ett "europeiskt kulturarvsår" i enlighet med förslaget från Europeiska unionens råd ⁽²⁷⁾ kan bidra till att öka kunskaperna om det europeiska kulturarvet hos en bredare allmänhet.

36. Kommittén lyfter fram betydelsen av Europeiska unionens kulturarvspris (Europa Nostra-utmärkelsen), som instiftades i syfte att belöna framstående insatser för att bevara Europas kulturarv och sprida tekniska framsteg på hög nivå. Priset uppmuntrar engagerade medborgare, det civila samhället, lokala och regionala myndigheter, privata stiftelser och företag att arbeta för att rädda historiska monument och platser. Det nya programmet "Kreativa Europa" bidrar också till detta mål, genom att särskilt rikta in sig på den gränsöverskridande verksamheten inom de kulturella och kreativa sektorerna ⁽²⁸⁾.

37. ReK anser att påföljderna för vandalism av minnesmärken, miljön och dess konstnärliga inslag samt arkeologiska fyndplatser ytterligare bör skärpas.

38. Kommittén ansluter sig till ståndpunkten att forskning om kulturarvet bidrar till att bevara, utveckla och främja det. Det sjunde ramprogrammet för forskning och utveckling, initiativen för gemensam programplanering och Horisont 2020-programmet kan trygga det europeiska kulturarvets dynamik och fortlevnad genom att främja forskning och innovation som syftar till att motverka klimatförändringar samt naturhot och naturkatastrofer. Kommittén välkomnar det ramverk och den agenda för forskning och innovation på kulturarvsområdet som kommer att lanseras inom kort, och begär i detta sammanhang att en samarbetsmekanism ska inrättas i partnerskap med de lokala och regionala myndigheterna.

39. Kulturföremål och kulturtjänster måste göras tillgängliga för alla genom att man minskar ojämlikheten i möjligheter mellan rika och fattiga, stadsbor och landsbygdsbefolkning, unga och gamla samt för personer med funktionsnedsättning. Åtgärderna för att minska ojämlikheten kommer bara att ge resultat om de genomförs med stöd och medverkan av de berörda personerna och om möjligheterna att få tillgång till färdigheter utökas. Lika möjligheter är en grundläggande förutsättning för kulturell demokrati.

40. Det är viktigt att den unga generationen lär känna sitt eget materiella och immateriella arv, förstår varför det är viktigt att skydda det och bidrar till främjandet av kulturföremål (t.ex. inom ramen för de europeiska kulturarvsdagarna). Tack vare dessa kunskaper kommer man att kunna upprätta partnerskap för ett hållbart utnyttjande av kulturarvet och en medveten användning av miljön. Inom ramen för de europeiska kulturarvsdagarna bör temaveckans innehåll fastställas så att det bildas ett nätverk mellan de lokala myndigheternas kulturverksamhet.

⁽²⁴⁾ CdR 2391/2012 fin.

⁽²⁵⁾ CdR 191/2011 fin.

⁽²⁶⁾ CdR 2077/2012 fin.

⁽²⁷⁾ Rådets slutsatser om delaktighetsbaserad styrning av kulturarvet (EUT C 463/01, 23.12.2014)
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=OJ:C:2014:463:TOC>

⁽²⁸⁾ CdR 401/2011 fin.

41. Frivilligverksamhet är en lovande form för lokalbefolkningens deltagande och pr-utveckling. Denna verksamhet spelar en viktig roll när det gäller att förvärva kunskap och väcka intresset för kultur samt bidrar till att förebygga marginalisering av utsatta grupper i samhället.

Samarbete och en deltagandebaserad strategi

42. För att trygga kulturarvets fortlevnad, utveckling och synlighet är det viktigt att kulturarvskedjans inneboende värden skyddas och utnyttjas på ett hållbart sätt samt att de lokala och regionala myndigheterna och de institutioner som ansvarar för utbildning, kultur och kulturarv samarbetar och utvecklas, helst på ett systematiskt sätt. Detta skulle kunna vara nyttigt för att ge allmänheten begriplig information. Samarbete är liktydigt med att skapa förtroende, upprätta kontakter mellan folken och se till att man finner gemensamma lösningar på gemensamma utmaningar.

43. Kommittén understryker den viktiga roll som gränsöverskridande vänortssamverkan spelar för ömsesidig, interaktiv och erfarenhetsbaserad kunskap om det lokala och regionala kulturarvet och dess mångfald, tack vare invånarnas aktiva deltagande. I detta sammanhang framhåller vi mervärdet på EU-nivå av programmet "Ett Europa för medborgarna" när det gäller att inrätta program för vänortssamverkan och nätverk av städer. Genom minnesprojekt med en europeisk dimension uppmuntrar programmet tolerans och en bättre förståelse av EU:s historia och mångfald, och det skapar ett band mellan Europa och medborgarna. Europeiska regionkommittén välkomnar också att detta program bibehålls i EU:s nya budgetram⁽²⁹⁾.

44. Man bör belöna bästa praxis i fråga om det kulturarvsskydd som partnerskap och samarbete mellan lokala myndigheter ger upphov till. Detta skulle även bidra till stärkandet av EU:s identitet.

45. Det är viktigt att man på landsbygdskommuns- och stadsnivå inrättar och aktiverar tematiska samarbeten på kulturarvsområdet samt uppmuntrar ett aktivt deltagande av alla berörda aktörer i beslutsfattandet i syfte att främja en effektiv deltagandebaserad styrning. Kommittén framhåller värdet och vikten av flernivåstyre⁽³⁰⁾, som bland annat underlättar spridningen av bästa praxis när det gäller kulturarvspolitik, utvecklingen av deltagardemokratien, det ömsesidiga lärandet, framväxten av nya former för partnerskap och dialog samt effektiviteten och samstämmigheten i den sektorspolitik som rör kulturarvet.

46. Att uppvärdera kulturens och kulturarvets betydelse är en långsiktig process som rör alla aktörer i samhället. Europeiska regionkommittén anser att mentaliteten enbart kommer att kunna ändras om man lyckas se till att en ännu större del av befolkningen känner sig berörd, t.ex. genom minskad social ojämlikhet, utveckling av lokalsamhällen, ökade möjligheter till deltagande i samhället, skapande av öppenhet gentemot nyheter och utveckling av den förmåga som krävs för att utforma, lära sig om och uppskatta innovationsfärdigheter och kulturvärden. Det är ett gemensamt ansvar att med deltagande av alla aktörer trygga förvärvandet av de konkurrenskraftiga kunskaper och den konkurrenskraftiga kultur som krävs för att de utmaningar som unionen står inför ska kunna antas. I detta sammanhang välkomnar och stöder ReK punkt 28 i rådets (utbildning, ungdom, kultur och idrott) slutsatser av den 25 november 2014 om att man bör överväga ett europeiskt kulturarvsår. Detta skulle bidra till att man uppnår de gemensamma målen på europeisk nivå.

47. Europeiska regionkommittén understryker den viktiga roll som kulturen kan spela i utrikesfrågor för att övervinna skillnader och för att erkänna befolkningarnas gemensamma värden. Kommittén uppmanar därför till ett bättre synliggörande av de kulturella relationerna på hög nivå och noterar ansträngningarna på senare tid för att inbegripa kulturdiplomatin i EU:s yttre förbindelser, särskilt genom den förberedande åtgärden Kultur i EU:s yttre förbindelser.

48. Europeiska regionkommittén framhåller behovet av att även stärka samarbetet i kampen mot olaglig handel med kulturföremål. Kommittén uppmanar därför medlemsstaterna att ratificera Unescos konvention från 1970 och Unidroitkonventionen från 1995, samt garantera att de förverkligas genom en adekvat anpassning av den nationella rätten och genom att polisen och tullkontrollerna vid EU:s gränser förstärks.

Bryssel den 16 april 2015

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Markku MARKKULA

⁽²⁹⁾ Rådets förordning (EU) nr 390/2014 om inrättande av programmet "Ett Europa för medborgarna" för perioden 2014–2020.

⁽³⁰⁾ Stadga om flernivåstyre i Europa.

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Förbättrat genomförande av EU:s territoriella agenda 2020

(2015/C 195/05)

Föredragande: Marek Woźniak (PL/EPP), regionpresident i Wielkopolskie

I. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Kommittén understryker att EU:s territoriella agenda ända från början har varit en åtgärdsinriktad politisk ram för att främja en polycentrisk territoriell utveckling i EU. Ansvaret för de politiska åtgärderna vilar huvudsakligen på de lokala och regionala myndigheterna, medlemsstaterna och EU-institutionerna.
2. Syftet med den territoriella agendan är att erbjuda strategiska riktlinjer för territoriell utveckling, att främja en integrering av den territoriella dimensionen i de olika politikområdena och på alla styrelsenivåer samt att se till att Europa 2020-strategin genomförs i enlighet med principerna för territoriell sammanhållning ⁽¹⁾.
3. Kommittén beklagar att den territoriella agendan under flera år varit borta från den politiska arenan, men välkomnar den nuvarande ordförandeskapstrions (Italien – Lettland – Luxemburg) intresse.
4. Vi betonar att den territoriella (platsbaserade) tillvägagångssättet är den enda lämpliga politiska modell som gör det möjligt för EU att uppfylla de europeiska medborgarnas förväntningar ⁽²⁾. Därför måste också EU, med aktivt deltagande av Regionkommittén, lokala och regionala myndigheter och andra berörda aktörer, spela en större roll i arbetet med att utveckla en strategi inriktad på ett konkret område. Detta kommer att underlätta genomförandet av EU:s territoriella agenda.
5. Det behövs en gemensam strategisk planering för Europas territorium, en planering som grundar sig på en gemensam vision för den framtida utvecklingen i syfte att främja en bättre samordning av EU:s politik, skapa samverkans effekter mellan sektorer och tydligt ange vilka institutioner som ansvarar för genomförandet av den territoriella agendan på europeisk, nationell, regional och lokal nivå.
6. Förutom mekanismer för planering och samordning är informationskampanjer och tillhandahållande av territoriell information och metodologiskt stöd till lokala och regionala myndigheter avgörande i detta sammanhang om man vill uppnå en mer hållbar utveckling för alla. I detta avseende återstår fortfarande mycket arbete för att få jämförbara uppgifter på lokal och sublokal nivå i hela EU.
7. På europeisk nivå bör man därför utarbeta strategier för integrerad territoriell utvecklingsplanering och samtidigt se till att de befintliga planeringsbefogenheterna på lokal och regional nivå respekteras ⁽³⁾.
8. Den territoriella dimensionen bör stärkas inom ramen för ett effektivt genomförande av Europa 2020-strategin och andra åtgärder, med särskild hänsyn till EU-politikens territoriella konsekvenser. I detta syfte rekommenderas en översyn av sektorspolitiken med avseende på dess territoriella konsekvenser och ett permanent införande av territoriella konsekvensanalyser i samband med att man antar rättsakter på olika EU-politikområden. Dessa skulle vara en grundläggande beståndsdel i bedömningen av lagstiftningens effekter och särskilt när det gäller sammanhållningspolitiken efter 2020.

⁽¹⁾ Europeiska unionens territoriella agenda 2020. På väg mot ett inkluderande, smart och hållbart Europa med olika regioner.

⁽²⁾ Barca-rapporten, s. 108.

⁽³⁾ "Making Europe Open and Polycentric" i "Scenarios and Vision for European Territory 2050", Espon.

9. Man måste övervaka de nödvändiga åtgärder som på EU-nivå vidtas för att motverka de allt större regionala skillnader som uppstått i EU mot bakgrund av de senaste årens kris, eftersom dessa utgör ett allvarligt hot mot den territoriella sammanhållningen.

Allmänna kommentarer

10. EU behöver en utvecklingsstrategi inriktad på ett konkret område. Insatserna för detta bör stärkas inom ramen för det nya lagstiftningspaketet för sammanhållningspolitiken. Med andra ord måste sammanhållningspolitiken göras förenlig med principerna om villkorlighet och subsidiaritet, med större fokus på den sistnämnda.

11. Kommittén påminner om att EU i sin territoriella politik måste ta hänsyn till effekterna av EU:s olika politiska strategier på regioner, städer och tätorter och göra det möjligt att ta itu med de aktuella utmaningarna på ett heltäckande sätt som inte bara omfattar struktur- och investeringsfonder utan även miljö, transporter, den inre marknaden och den digitala agendan, för att bara nämna några andra EU-politikområden som har tydliga territoriella konsekvenser. Den territoriella dimensionen bör beaktas vid utformningen av politiken, så att samverkans effekterna blir så stora som möjligt, utvecklingsmöjligheterna utnyttjas och motstridiga politiska effekter undviks.

12. Vi rekommenderar återigen att man inrättar ett "råd för sammanhållningspolitiken" i syfte att stärka kontrollsystemet och skapa balans. Detta råd bör bestå av ministrar med ansvar för regional utveckling från relevant styrelsenivå i medlemsstaterna samt en företrädare för Europeiska regionkommittén för att samordna samarbetet. Kommittén är beredd att aktivt delta i de politiska diskussionerna om att inrätta ett sådant organ för att se till att de lokala och regionala myndigheternas synpunkter beaktas till fullo.

13. ReK betonar att partnerskap är en nödvändig förutsättning för ökad effektivitet i sammanhållningspolitiken, och att EU:s strategiska riktlinjer och regionala och lokala utmaningar bara kan kopplas samman på ett effektivt sätt i ett system med flernivåstyre⁽⁴⁾.

14. Kommittén upprepar sitt stöd för de nya mekanismerna och instrumenten för att stärka den territoriella strategin genom lokalt ledd utveckling och integrerade territoriella investeringar (ITI). De erbjuder utmärkta möjligheter att sätta lokala myndigheter, städer och regioner i stånd att utnyttja EU-medel för att uppnå ekonomisk tillväxt och välbefinnande och att åter slå in på vägen mot ökad konvergens. Samtidigt som många medlemsstater har övervägt att genomföra dem i praktiken hämmas emellertid deras användning av de rättsliga hinder som kvarstår i EU-förordningarna och förvaltningsmyndigheternas ovillighet att låta den regionala och lokala nivån genomföra EU-politiken, vilket ReK beklagar.

15. Den stora variationen i genomförandegraden för dessa instrument mellan de enskilda medlemsstaterna innebär att systemet för förvaltning, genomförande, övervakning och kontroll av dessa instrument till stöd för territoriell utveckling bör vara så förenklat och samordnat som möjligt.

16. Kommittén påpekar dock att en territoriell utvecklingsstrategi sträcker sig betydligt längre än dessa instrument och bör beaktas i alla aspekter av sammanhållningspolitiken.

17. Kommittén efterlyser större respekt för artikel 174 om territoriell sammanhållning i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Enligt denna artikel är EU:s mål att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna, och särskild hänsyn ska tas till landsbygdsområden, områden som påverkas av strukturomvandlingar och regioner med allvarliga och permanenta, naturbetingade eller demografiska nackdelar, till exempel de nordligaste regionerna med mycket låg befolkningstäthet, öar samt gräns- och bergsområden. En av nycklarna till att den territoriella agendan 2020 faktiskt ska bli framgångsrik skulle vara att dessa regioner ges möjlighet att övervinna sina strukturella hinder för utveckling.

⁽⁴⁾ CdR 2012/1683.

18. Kommittén erinrar också om den särskilda situationen i de yttersta randområdena, och påpekar att man måste ta hänsyn till dessa områdens särdrag och begränsningar, som fastställs i artikel 349 i EUF-fördraget, för att hjälpa dem att hantera sina strukturella utvecklingshinder så att de kan spela en central roll för ett framgångsrikt genomförande av den territoriella agendan för 2020.

19. Dessutom bör man ta hänsyn till andra demografiska utmaningar som har stor inverkan på regionerna, såsom avfolkning, åldrande befolkning och stor befolknings spridning. Vid genomförandet av sammanhållningspolitiken bör särskild uppmärksamhet ägnas åt de geografiskt och demografiskt mest missgynnade områdena ⁽⁵⁾.

20. Man bör återuppta diskussionen om att mäta livskvalitet med indikatorer som sträcker sig längre än BNP ("GDP and beyond"). Den territoriella sammanhållningen är ett komplement till den ekonomiska och sociala sammanhållningen och kan därför inte mätas med enbart ekonomiska indikatorer. "Smart och hållbar tillväxt för alla i EU handlar om mer än bara BNP-tillväxt. Det omfattar även territoriella, sociala, kulturella och i synnerhet miljömässiga aspekter, som är särskilt viktiga i landsbygdsområden och glesbefolkade områden." Ur denna aspekt innebär utformningen av landsbygdens och städernas gröna infrastruktur en förbättring av kvaliteten och en minskning av den regionala sårbarheten. Vid valet av indikatorer är det viktigt att notera att tillgången till statistiska uppgifter på regional nivå är begränsad i alla medlemsstater.

21. Man bör införa en uppsättning jämförbara och tillförlitliga indikatorer och index som kan användas för att mäta, stödja och övervaka territoriell sammanhållning, en heltäckande territoriell utveckling, strukturella problem samt territoriella utmaningar och möjligheter, liksom de territoriella effekterna på olika geografiska nivåer och typer av regioner ⁽⁶⁾. Detta kommer att göra det möjligt för beslutsfattarna att fatta välgrundade beslut om territoriell planering, i enlighet med kraven på proportionalitet.

22. Man måste ta hänsyn till klimat- och miljöriskerna och deras territoriella effekter.

23. Man måste också inleda en debatt om framtiden för sammanhållningspolitiken efter 2020. I denna bör man framför allt undersöka om man har uppnått de ursprungliga målen om stöd till en strategi inriktad på ett konkret territorium, men även överväga om den nuvarande tilldelningsmetoden för de europeiska struktur- och investeringsfonderna är fullt förenlig med politikens mål och tar tillräcklig hänsyn till den territoriella mångfalden.

En polycentrisk territoriell utveckling

24. En polycentrisk utveckling är en förutsättning för territoriell sammanhållning i EU, och kan bidra till ett mer integrerat stadsnätverk och tillhandahållande av varor och tjänster inom den sociala sammanhållningen i hela regionen.

25. Kommittén påminner om att Europa för sin effektivitet och kvalitet är beroende av att det skapas kontaktnät mellan städer av alla storlekar – från lokal till global nivå – och av att man stärker medborgarnas ställning och genomför lokala åtgärder för att främja sina egna starka sidor i EU och i världen.

26. Öppenhet gentemot grannländerna och resten av världen är en förutsättning för att alla de europeiska städer och regioner som vill detta ska kunna dra fördel av de utvecklingsmöjligheter som global tillväxt och teknisk utveckling ger. Stödet till gränsöverskridande samarbete vid EU:s yttre gränser har i detta sammanhang visat sig vara ett effektivt verktyg. För Europas långsiktiga utveckling måste man göra en global bedömning och använda varje stads och regions mer konkurrenskraftiga starka sidor för att fullborda den inre marknaden och fastställa effektiva strategier för en gemensam utveckling, särskilt inom ramen för Europa–Medelhavspartnerskapet, det östliga partnerskapet och det transatlantiska partnerskapet ⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ CdR 2014/4896.

⁽⁶⁾ "Making Europe Open and Polycentric" i "Scenarios and Vision for European Territory 2050", Espon.

⁽⁷⁾ "Making Europe Open and Polycentric" i "Scenarios and Vision for European Territory 2050", Espon.

27. ReK framhåller att samarbetet mellan de bäst utvecklade städerna och regionerna har ett mervärde och bidrar till utvecklingen i ett vidare sammanhang. Kommittén betonar att de lokala och regionala myndigheternas roll och deras synpunkter och förslag måste beaktas, eftersom dessa myndigheter påverkas direkt av EU:s politik.

Mindre städer, små och medelstora stadsområden samt landsbygdsområden

28. Kommittén framhåller fördelarna med en polycentrisk modell för regional utveckling och betydelsen av kopplingar mellan stads- och landsbygdsområden.

29. Man bör anta en politisk strategi som främjar utvecklingen av funktionella regioner både inom och över gränserna. Funktionella områden omfattar nämligen både stads- och landsbygdsområden och framhäver den roll som de spelar för att upprätthålla den kritiska massa som krävs för utveckling och för att minska sårbarheten för externa chocker. Detta har flera gånger betonats i den ekonomiska och territoriella analysen.

30. Den sociala utestängningen finns geografiskt koncentrerad i såväl stadsområden som förorter och landsbygdsområden som ofta är belägna nära områden med en adekvat levnadsstandard. När man förbättrar genomförandet av den territoriella agendan måste hänsyn tas till lokala särdrag.

31. EU:s politiska strategier och finansiella medel bör i högre grad inriktas på effektiva och ändamålsenliga kopplingar mellan olika stadsregioner som tar hänsyn till att städerna växer och till nya verksamheter för markanvändningen, på tillgång till kunskap och utbildning samt på att man på ett effektivt sätt skapar nätverk av städer och funktionella områden⁽⁸⁾, så att bästa praxis och effektiva politiska lösningar och projekt kan delas.

32. Kommittén ställer sig positiv till att länder, regioner och städer (däribland små och medelstora städer) i den territoriella agendan för 2020 uppmanas att bidra till de gemensamma europeiska territoriella prioriteringarna men beklagar samtidigt att de lokala och regionala myndigheterna ännu inte behandlas som jämbördiga med andra aktörer i beslutsprocessen för dessa frågor. Ansträngningar bör göras så att dessa myndigheter mer effektivt kan reagera på de viktigaste territoriella utmaningarna i Europa.

33. ReK erkänner att det för ett fullständigt genomförande av den territoriella agendan krävs välfungerande små och medelstora städer och en diversifiering av landsbygdsområdenas ekonomier. Strategierna bör därför vara inriktade på en rättvis tillgång till tjänster av allmänt socialt och ekonomiskt intresse, på att utvidga de funktionella områdena (på grundval av de initiativ för landsbygds- och stadsområden som redan har tagits fram) och på att förbättra små och medelstora städernas tillgänglighet och kopplingarna mellan dem⁽⁹⁾.

34. Kommittén påminner om små och medelstora städernas roll som ett av leden i en polycentrisk territoriell utveckling. I detta sammanhang välkomnar kommittén att ordförandeskapstrion har börjat arbeta på ett gemensamt tema som rör små och medelstora stadsområden och omfattar analyser av förbindelserna mellan stad och landsbygd, en presentation av mekanismer för samarbete mellan olika områden och en mer balanserad territoriell utveckling. Det är viktigt att stärka områdets identitetsvärden (landskap, kultur- och miljöarv) som konkurrens- och differentieringstillgångar på den globala marknaden.

35. Små och medelstora stadsområden spelar en aktiv roll för att säkerställa välbefinnande och välstånd också för invånarna i omkringliggande byar eftersom de är centrum för sysselsättning och tjänster, lokala transportnav och kanaliserar de ökade kraven på rörlighet. De är därför viktiga faktorer för att begränsa avfolkningen av stads- och landsbygdsområden. De kan emellertid också bidra till utvecklingen av storstadsområden genom att utgöra en del i ett polycentriskt nätverk. De bidrar till att hantera miljö- och livskvalitetsrelaterade problem som kan uppstå på grund av en alltför stor befolkningskoncentration i storstäder.

⁽⁸⁾ "How to strengthen the territorial dimension of Europe 2020 and the EU Cohesion Policy".

⁽⁹⁾ "How to strengthen the territorial dimension of Europe 2020 and the EU Cohesion Policy".

36. Man bör därför vidareutveckla den urbana dimensionen av sammanhållningspolitiken och samordna den bättre med annan politik som påverkar stadsområden inom ramen för en heltäckande strategi för städer samt stärka det officiella samarbetet mellan europeiska stadsområden och närliggande landsbygdsområden⁽¹⁰⁾. Kommittén efterlyser på nytt en vitbok om en heltäckande strategi för städer.

Sammankoppling av Europas regioner: ett territoriellt perspektiv

37. Det europeiska territoriella samarbetet, som sker genom initiativ för gränsöverskridande, interregionalt eller transnationellt samarbete (t.ex. EGTS), och arbetet med att utarbeta makroregionala strategier är grundläggande instrument som gör det möjligt att förbättra genomförandet av den territoriella agendan. Därför välkomnar kommittén ordförandeskapstrions plan att analysera behoven på lagstiftningsområdet i syfte att skapa integrerade gränsöverskridande områden och att skapa en arbetsgrupp i rådet för att följa framstegen i de makroregionala strategierna. Kommittén påpekar att de subnationella organens deltagande i utarbetandet och förvaltningen av dessa instrument och i nämnda grupp, även i fortsättningen bör vara ett centralt inslag i arbetet för att uppfylla målsättningarna.

38. Man måste främja en polycentrisk tillväxt som är geografiskt balanserad mellan olika områden, bland annat genom beslutsamma åtgärder för att överbrygga den digitala klyftan, och för att samarbeta inom områdena energi, klimat och miljö, forskning och innovation, regionernas tillgänglighet och attraktionskraft samt genom en hållbar transportpolitik som grundar sig på en strategi avpassad för specifika regionala förhållanden.

39. Vi betonar transportinfrastrukturens roll som verktyg för territoriell sammanhållning. Regioner med geografiska och demografiska utmaningar behöver i detta sammanhang särskild uppmärksamhet⁽¹¹⁾. Europeiska grupperingar för territoriellt samarbete kan i detta sammanhang användas som ett verktyg för att stödja gränsöverskridande sammankopplingar, också med tredjeländer, samt olika finansieringsinstrument, t.ex. Fonden för ett sammanlänkat Europa.

40. Kommittén uppmanar kommissionen att fortsätta och att trappa upp insatserna för att slutföra TEN-T-stomnätet, i synnerhet i fråga om att undanröja flaskhalsar och underlätta gränsöverskridande förbindelser samt att stärka de lokala och regionala myndigheternas deltagande i korridorplattformarna.

41. I linje med vad som anges i den sjätte sammanhållningsrapporten framhåller kommittén att man i riktlinjerna för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätet har fastställt målsättningen att skapa ett reellt multimodalt nätverk på EU-nivå, som också omfattar järnvägsförbindelserna, genom att bygga ut infrastrukturen och förbättra den som redan finns. I detta sammanhang måste man förfoga över hållbara, konkurrenskraftiga, energieffektiva och mer miljövänliga transportmedel, uppmuntra intermodalitet och komplementär användning av olika transportmedel samt genomföra infrastrukturprojekt i de mindre utvecklade regionerna, gränsregioner, regioner där det finns fysiska hinder för den inre marknaden och i områden som har problem med den territoriella sammanhållningen.

Den territoriella agendan och Europa 2020-strategin

42. EU:s territoriella agenda 2020 bekräftar vikten av en territoriell strategi för genomförandet av Europa 2020-strategin. I samband med översynen av strategin bör vi ta tillfället i akt att föra in en större territoriell dimension. EU:s mål enligt Europa 2020-strategin kan därför bara uppnås om man beaktar strategins territoriella dimension, eftersom utvecklingsmöjligheterna varierar mellan regionerna⁽¹²⁾.

⁽¹⁰⁾ "Polycentrisk territoriell utveckling på EU-nivå, nationell nivå och regional nivå" – COTER-utskottets rundabordssamtal i Fabriano den 10 juli 2014.

⁽¹¹⁾ Konkreta rekommendationer finns i Regionkommitténs yttrande om "Rörlighet i regioner med geografiska och demografiska utmaningar" (CdR 1691/2014).

⁽¹²⁾ Europeiska unionens territoriella agenda 2020. På väg mot ett inkluderande, smart och hållbart Europa med olika regioner.

43. Vi upprepar vår begäran om en vitbok om territoriell sammanhållning som grundar sig på en analys av samspelet mellan EU:s territoriella agenda för 2020 och Europa 2020-strategin, för att ta itu med de allt större territoriella skillnaderna i EU⁽¹³⁾.

44. EU:s sammanhållningspolitik bör med sitt mål om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning även i framtiden tydligt bidra till genomförandet av målen i Europa 2020-strategin. Genom en starkare koppling mellan tillväxt- och konvergensmålen kommer sammanhållningspolitiken att bidra till att minska skillnaderna inom EU när det handlar om att uppnå strategins centrala mål och därmed också till ökat välbefinnande i hela Europa. Man måste konsekvent utnyttja denna potential genom att med hjälp av sammanhållningspolitikens partnerskapsstrategi, inom ramen för strategier som grundar sig på de specifika förhållandena i en region, vidta konkreta åtgärder med beaktande av förhållandena och möjligheterna på plats.

45. Vi stöder därför idén om att föreslå en uppförandekod för Europa 2020-strategin⁽¹⁴⁾, som med utgångspunkt i den europeiska uppförandekoden för partnerskap kommer att se till att lokala och regionala myndigheter och andra berörda parter deltar i planeringen och genomförandet av långsiktiga strategiska dokument som påverkar den territoriella utvecklingen.

En vision för Europa

46. Kommittén framhåller de åtgärder som vidtagits av Espon och som syftar till att utveckla en uppsättning indikatorer och index för europeisk territoriell utveckling som kan användas för att stödja beslutsfattarna vid mätning och övervakning av territoriell sammanhållning. Kommittén efterlyser uttryckligen indikatorer som återspeglar hur de territoriella och demografiska utmaningarna (som befolkningens utspridning, låg befolkningstäthet, avfolkning och en åldrande befolkning) påverkar en smart och hållbar tillväxt för alla.

47. Det är angeläget att ta fram jämförbara statistiska uppgifter om lokala och sublokala områden samt omvandla OECD:s och kommissionens nuvarande klassificering av stads- och landsbygdsområden till Eurostatkategorier som, på grundval av tillförlitliga uppgifter från fältet, kan bidra till både utformningen och utvärderingen av EU:s politik.

48. Uppbyggnaden av ett öppet och polycentriskt Europa är den mest enhetliga territoriella strategin för ekonomisk tillväxt och konkurrenskraft, social sammanhållning och mål på den hållbara utvecklingsområde som främjas av Europa 2020-strategin och den territoriella agendan för 2020 för de kommande årtiondena⁽¹⁵⁾. Kommittén uttrycker sitt stöd för en strategi som kombinerar utveckling och sammanhållning och skapar bra platser att leva på.

49. Vi inser behovet av en gemensam strategisk planering för Europa som territorium, en planering som grundar sig på en övergripande vision för den framtida utvecklingen i syfte att stödja en bättre samordning av EU:s politik för regional utveckling⁽¹⁶⁾.

Bryssel den 17 april 2015

Europeiska regionkommitténs
ordförande

Markku MARKKULA

⁽¹³⁾ CdR 2014/2333.

⁽¹⁴⁾ Plan för en reviderad Europa 2020-strategi.

⁽¹⁵⁾ "Making Europe Open and Polycentric" i "Scenarios and Vision for European Territory 2050", Espon.

⁽¹⁶⁾ "Making Europe Open and Polycentric" i "Scenarios and Vision for European Territory 2050", Espon.

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Möjligheter till resurseffektivitet inom byggsektorn

(2015/C 195/06)

Föredragande:	Csaba Borboly, ordförande för distriktsfullmäktige i Harghita (RO/EPP)
Referensdokument:	Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om möjligheter till resurseffektivitet inom byggsektorn COM(2014) 445 final

I. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Europeiska regionkommittén stöder till fullo Europeiska kommissionens försök att utveckla gemensamma mål och indikatorer som en grund för gemensamma europeiska standarder för resurseffektivitet inom byggsektorn, i syfte att öka samordningen och samstämmigheten mellan de olika politikområdena. De lokala och regionala myndigheterna är viktiga partner när det gäller att främja en större resurseffektivitet, med tanke på att det bidrar till en hållbar utveckling genom de positiva effekterna för miljön, klimatet, ekonomin och samhället. Dessa myndigheter kan också arbeta med verktyg som grön offentlig upphandling och därmed driva på marknaden för produkter baserade på bygg- och rivningsavfall.
2. Kommittén är därför bekymrad över att kommissionen i sitt meddelande inte alls nämner de lokala och regionala myndigheternas roll, trots att ReK fäst uppmärksamheten på denna aspekt i yttranden om närliggande ämnen. Vi framhåller de lokala och regionala myndigheternas centrala roll som investerare, inte minst inom byggsektorn, men även när det gäller offentlig upphandling, genomförande av EU-lagstiftningen och den nationella lagstiftningen om byggnader, stöd till lokala företag och lokal innovation samt information till investerare och allmänhet. Av denna anledning uppmanar Regionkommittén kommissionen att analysera hur kommittén och de lokala och regionala myndigheterna kan göras delaktiga i samråden som ska anordnas med anledning av detta meddelande.
3. Med tanke på omfattningen och komplexiteten i frågan om hållbart byggande på det politiska planet måste insatserna baseras på ett helhetsperspektiv som tar hänsyn till alla aspekter som rör behoven och prioriteringarna hos de enskilda personer, lokalsamhällen och institutioner som kommer att utnyttja byggnaderna. Lokala förhållanden och fördelar för den lokala ekonomin bör ses som viktiga aspekter av hållbarheten, exempelvis genom att man främjar användningen av lokala byggmaterial – med respekt för den grundläggande principen om fri rörlighet – som ofta betraktas som de mest effektiva, eftersom de kan påverka den lokala ekonomin positivt.

A. Grundläggande problem

4. ReK anser att det är oacceptabelt att återvinningsbart bygg- och rivningsavfall från tertiära byggnader ofta deponeras utan någon föregående bedömning av om det är ekonomiskt lönsamt att samla in och återvinna det. ReK anser att man bör prioritera att skapa ett slutet kretslopp för återvinning genom att exempelvis fastställa separata mål för olika avfallstyper och tvingande regler för kontroll, nedmontering och sortering av bygg- och rivningsavfall innan tertiära byggnader rivs eller renoveras. Sådana regler finns redan nu i vissa regionala och lokala lagar.
5. För att byggsektorn ska kunna "miljöanpassas" (mer miljövänlig verksamhet) måste de offentliga myndigheterna tillhandahålla en ram till kunder, entreprenörer och exploitörer inom byggsektorn för att byggföretagen ska övergå till mer miljövänliga metoder, eftersom byggfasen är avgörande för en byggnads miljöprestanda under hela livscykeln. En sådan övergång kan inte ske så snabbt som förväntat om det inte finns gemensamma indikatorer och standarder i EU, eller ekonomiskt bärkraftiga affärsmodeller för att välja miljövänligare och resurseffektivare byggmetoder och byggmaterial jämfört med den nuvarande situationen.

6. Regionkommittén anser att det är nödvändigt att klargöra att rivningsmaterial kan härstamma från såväl totalrivning av hela byggnaden som ombyggnadsrivning. Man bör därför ange att rivningsbegreppet också avser rivning av delar av en byggnad som ska byggas om. I de flesta regioner är det sammanlagda rivningsavfallet från ombyggnadsrivning större än rivningsavfallet i samband med totalrivningar av byggnader.

7. Kommittén gläder sig åt att kommissionen har för avsikt att uppmuntra marknaden för återvinning av bygg- och rivningsavfall genom att öka stödet till forsknings- och demonstrationsprojekt. Målet med sådana projekt, som bland annat omfattar projekt inom ramen för Horisont 2020-programmet och projekt som utförs i nära samarbete med medlemsstaterna, bör vara att utarbeta lösningar för hur man ska kunna öka återvinningens ekonomiska attraktivitet. Kommittén förespråkar dessutom att man inför åtgärder som gynnar spridningen på marknaden av sekundärmaterial baserade på bygg- och rivningsavfall.

B. De lokala och regionala myndigheterna och stödet till politiken för resurseffektivitet

8. För de lokala och regionala myndigheterna i hela EU är det huvudsakliga målet att gå vidare med utvecklingen av gemensamma indikatorer, som är en förutsättning för att man ska kunna ta fram gemensamma mål och standarder i syfte att göra byggsektorn mer miljövänlig. Det ligger i de lokala och regionala myndigheternas intresse att framhålla omfattningen av de miljömässiga och ekonomiska utmaningar som processen för att förbättra resurseffektiviteten inom byggsektorn står inför.

9. Kommittén betonar i detta sammanhang att lokala och regionala myndigheter redan spelar en viktig roll när det gäller att främja hållbara byggnader till låg eller ingen kostnad genom lokala eller regionala byggregler. Exempel på bästa praxis som blir resultatet av tillämpningen av dessa regler, t.ex. minimikrav på dagsljusnivåer, energieffektivitet och byggnadsmaterial, skulle på ett betydande sätt kunna bidra till att främja verkligt hållbara byggnader i Europa och bör därför främjas.

10. När det gäller byggnaders minskade miljöpåverkan spelar de lokala och regionala myndigheterna en ledande roll eftersom de inom sitt ansvarsområde utarbetar lämpliga åtgärder och genomför strategier till förmån för resurseffektivitet genom att ingående analysera de lokala särdragen och förhållandena.

11. Lokala och regionala myndigheter uppmanas att utnyttja verktyg och metoder för fysisk planering och stadsplanering vid utformningen av politiken för hållbara byggnader. Man bör även beakta frågor som rör förnybar energi, energieffektivitet, avfallshantering samt drift och underhåll.

12. I detta sammanhang uppmanas de lokala och regionala myndigheterna att anta en helhetssyn med avseende på en byggnads hela livscykel inklusive byggprodukter, byggnadens utformning och uppbyggnad samt dess underhåll och renovering för att främja en mer effektiv användning av material och konsumtion av energi och vatten samt en bättre avfallshantering.

13. De insatser som de lokala och regionala myndigheterna i Europa hittills har gjort är ytterst viktiga, t.ex. regionen Emilia-Romagnas strategi för energieffektivitet, den autonoma provinsen Bolzanos klimatplan "Energia – Alto Adige 2050", programmen för att kartlägga ny teknik och nya metoder som bygger på den lokala traditionella arkitekturen i distriktet Harghita samt innovationsverksamheten i den estniska staden Rakvere och det grekiska samhället Anavras i kommunen Almyros, Magnisia. Dessa och liknande initiativ är vägledande på området för resurseffektivitet och hållbart byggande.

14. Industriverksamheten i samband med byggmaterial från den gröna byggsektorn och rivning torde skapa många arbetstillfällen. Utarbetandet av lokala och regionala handlingsplaner för denna verksamhet och ett lämpligt utnyttjande av arbetskraften kommer att bidra betydligt till att man uppnår målen om resurseffektivitet.

15. Kommittén anser att ett initiativ som borgmästaravtalet även skulle kunna utnyttjas för att hantera utmaningar som rör resurseffektivitet och anser att man bör undersöka det lämpligaste sättet för detta efter att EU:s mål för resurseffektivitet har godkänts.

16. ReK vill även erinra om att resursanvändningen till stor del beror på beslut avseende utformningen och på valet av byggnadsmaterial. För att bidra till resurseffektiviteten bör, såsom kommissionen understryker, ingenjörer, konstruktörer, tillverkare, entreprenörer, myndigheter och slutanvändare ha tillgång till tillförlitlig och användbar information så att deras beslut grundar sig på kriteriet hållbar utformning. Mot denna bakgrund, och eftersom de lokala och regionala myndigheterna är de tillståndsbeviljande organ som befinner sig närmast de berörda aktörerna, bör de också anordna särskilda informationsmöten för att öka medvetenheten samt utarbeta politiska åtgärder och mekanismer för att stödja och främja resursanvändningen, och därvid kunna räkna med finansieringsstöd från de europeiska fonderna. Dessa åtgärder bör införlivas i en gemensam europeisk strategi för utvärdering av byggnadernas miljöprestanda, där alla centrala indikatorer som fastställs bör ingå.

17. Kommissionen uppmanas att aktivt främja deltagandet på lokal och regional nivå när det gäller att utarbeta en ram med centrala indikatorer för att utvärdera byggnaders miljöprestanda under hela livscykeln. De lokala och regionala myndigheterna bör rådfrågas och göras delaktiga i hela processen för att utarbeta dessa indikatorer.

18. De lokala och regionala myndigheterna spelar en viktig roll inte bara som representanter för den politiska nivån på vilken ekonomiska investeringar görs i fråga om hållbara byggnader, utan också som ägare till offentliga byggnader och bostäder samt allmännyttiga infrastrukturnät.

19. ReK framhåller på nytt sitt motstånd mot makroekonomisk villkorlighet som gör det möjligt att straffa en medlemsstat som inte fullgör de rättsliga skyldigheterna enligt EU-lagstiftningen (till exempel i fråga om målen för avfall eller energieffektivitet) genom att man ställer in finansieringen från de europeiska struktur- och investeringsfonderna helt eller delvis, eftersom risken med detta system är att det drabbar de lokala och regionala myndigheterna utan att hänsyn tas till i hur hög grad de bidrar till de politiska målen.

20. De lokala och regionala myndigheterna uppmanas att stärka samarbetet i fråga om offentlig upphandling och på så sätt bidra till att förbättra de lokala och regionala förutsättningarna för att uppnå EU:s ambitiösa mål för hållbara byggnader.

C. Definitioner, indikatorer och forskning och utveckling

21. ReK erinrar om att byggsektorn är ett instrument och att byggnaderna kan ha både en positiv och negativ inverkan inom ett särskilt stadsplaneringsmässigt, arkitektoniskt, socialt, ekonomiskt och miljömässigt sammanhang. Man måste därför ägna särskild uppmärksamhet åt hållbarhetsproblemet i denna komplexa uppsättning av kopplingar.

22. Vissa byggmaterials tekniska egenskaper och prestanda förändras snabbt efter tillverkningen, och denna process fortsätter i vissa fall även efter att materialen använts i en byggnad. Det är därför särskilt viktigt att analysera om och under vilka förutsättningar sådana material är lämpliga för återanvändning efter rivning, och om det kan bli nödvändigt att införa ett särskilt certifieringssystem för dessa material.

23. Det är dock nödvändigt att fortsätta forskningen på området för skötsel och underhåll av byggnader och tillhörande installationer som ett sätt att förlänga deras livscykel. Mer konkret bör man främja de avtal om energileveranser, förbättringar och underhåll av installationer som genomförs av energileverantörsföretag.

24. Storskalig användning av byggmaterial från rivning, vid t.ex. vägbyggen, bör betraktas som ett ytterst viktigt forskningsområde. Många byggmaterial innehåller nämligen en mängd skadliga, farliga och förorenande ämnen, och frågorna om utvärdering av deras inverkan, och, i förekommande fall, minskning av riskerna för miljön och människans hälsa, har hittills inte besvarats.

25. Återupptäckten av traditionella byggmetoder och byggmaterial kan medföra en betydande potential för den europeiska byggsektorn: De utgör ofta förebilder för hur lokala resurser kan användas till förmån för effektiva lösningar som är anpassade till de lokala förhållandena, utan att detta, med avseende på markanvändningen, leder till att man öppnar nya stenbrott, om dessa inte ingår i en homogen miljö.

26. Frågan om huruvida renovering av befintliga byggnader alltid är en lämplig lösning måste analyseras. Befintliga byggnader i många regioner i Europa, bl.a. kommersiella och offentliga byggnader samt bostadshus, kan bara renoveras i syfte att erbjuda tillräcklig komfort mot betydande investeringskostnader. Denna situation visar att även om det ur en enskild byggnads resurseffektivitetssynpunkt alltid är bättre att renovera befintliga byggnader än att riva dem eller bygga nytt, så är en ny byggnads estetiska, arkitektoniska och sociala värde ibland mycket större, särskilt ur ett användarperspektiv. För att ta reda på om renovering av befintliga byggnader är en lämplig lösning bör man därför utöver de rent tekniska aspekterna även beakta arkitektoniska, sociala, ekonomiska och miljömässiga faktorer samt användarperspektivet.

27. Kommittén erinrar också om den enorma potential för att skapa arbetstillfällen som den hållbara byggsektorn kan få, framför allt inom en sådan sektor av ekonomin som byggsektorn som har drabbats så hårt av krisen. Med lämpligt stöd och med rätt utbildning i de nya ekologiskt hållbara byggmetoderna skulle många arbetslösa inom sektorn kunna återvända till arbetslivet.

28. Förnybara råvaror, helst lokala eller inhemska så att spårbarhetsmekanismer kan tillämpas, bör uttryckligen beaktas vid utarbetandet av de enhetliga kriterierna för bedömning av byggnaders miljöprestanda (som centrala indikatorer). Användning av förnybara råvaror kan bidra betydligt till resurseffektiviteten inom byggsektorn. Användningsmöjligheterna är inte begränsade till enbart byggande (t.ex. träbyggnation) och isolering, utan omfattar också bl.a. inredning (golv, vägguppbbyggnad, ytor). Detta gäller särskilt vid kaskadanvändning av förnybara råvaror, dvs. användning flera gånger i flera led. Förnybara råvaror kan också ersätta fossila bränslen vid uppvärmning av byggnader och på detta sätt minska miljöpåverkan.

29. Kommittén vill fästa uppmärksamheten på att när det gäller byggande nämns inte användning av förnybar energi i kommissionens dokument, trots dennas uppenbara bidrag till en byggnads hållbarhet. Solvärme-, solpanels- och vindkraftsanläggningar som är integrerade i byggnader samt användning av biomassa för uppvärmning av byggnader eller tappvatten kan bidra väsentligt till att minska miljöpåverkan under hela livscykeln, särskilt vad gäller koldioxidutsläppen. Även annan teknik bör nämnas, till exempel jordvärme, möjligheterna till centraliserad generering, effektiv infrastruktur för fjärrvärme och fjärrkyla, förnybara energikällor, spillvärme eller högeffektiv kraftvärmeproduktion. För en korrekt analys måste man även beakta de material och den energi som används för att producera el- och energienheter.

30. Det är nödvändigt att förtydliga och på EU-nivå så snabbt som möjligt fastställa gemensamma definitioner för begrepp som till stor del används synonymt: "passivhus", "miljövänligt hus", "hållbart hus", "lågenergihus" och "näronollenergihus". Det är viktigt att mycket snabbt uppnå resultat genom lämpliga forsknings- och utvecklingsinitiativ och samråd eftersom dessa definitioner kommer att ligga till grund för gemensamma standarder och politiska åtgärder på detta område i framtiden.

31. Utöver återanvändning av metall och glas, som behandlas utförligt i meddelandet, visar forskning på intressanta uppgifter beträffande betong och trä. Som byggmaterial har betong och trä egenskaper som gynnar återanvändning, och de är enkla att sortera och att återvinna och/eller använda. Analyser på regional och lokal nivå om återanvändning av dessa material bör därför prioriteras.

32. När det gäller användning av trä och andra naturliga byggmaterial bör man betänka att byggsektorns ökande behov kommer att leda till direkta eller indirekta förändringar i markanvändningen eller i ekosystemen. Det är i detta sammanhang viktigt att i denna sektor inte upprepa de misstag som tidigare begicks när det gäller produktion av biomassa för energiändamål och att i detalj analysera problemen i samband med förändringar i markanvändningen och ekosystemen. Dessa förändringar måste beaktas när man utarbetar gemensamma mål och indikatorer för resurseffektivitet inom byggsektorn.

33. Utöver förfaranden för resurseffektivitet bör högskoleutbildningen av ingenjörer, arkitekter och ekonomer även omfatta metoder för att minska ytterligare materialanvändning och avfallsgenerering till följd av förändringar av ritningarna.

34. När det gäller resurseffektivitet och särskilt återvinning av bygg- och rivningsavfall bör man även beakta kostnaderna och inverkan av sorteringen och transportererna. För detta krävs väl standardiserade analysförfaranden, och politik- samt forsknings- och utvecklingsprocesserna måste också omfatta en jämförelse av möjligheterna med hänsyn tagen till transportererna och återvinningskapaciteten på plats eller lokalt.

D. Styrning, partnerskap och kunskapsöverföring

35. Kommittén gläder sig åt att man i meddelandet tydligt framhåller den viktiga roll som utbyte av bästa praxis har bland de planerade åtgärderna. I detta sammanhang är det viktigt att projekt för samarbete mellan grupper av regioner med liknande särdrag prioriteras. På detta område är det omöjligt att välja en enda form av bästa praxis eller en enda genomförandemetod: De regionala och lokala aktörerna måste lära sig av varandra vilka lösningar som är lämpligast, och utbyte av olika regioners lokala kunskaper kan ge ett ökat mervärde.

36. Många lokala och regionala myndigheter har konstaterat att medlemsstaterna betraktar de instrument som inrättats inom ramen för bestämmelserna om energieffektivitet som en ren formalitet, som en ordning som inte har att göra med utformningskulturen i regionen eller landet i fråga. Därför föreslår kommittén att man utarbetar en typ av interimrapport om läget i genomförandet av direktivet om energieffektivitet utan att skapa nya rapporteringskrav för de lokala och regionala myndigheterna, men engagera dem på frivillig grund i utarbetandet av rapporten.

37. Vissa regioner förfogar inte över tillräckliga kunskaper och färdigheter, vilket särskilt i mindre utvecklade regioner kan leda till att den tekniska eftersläpningen ökar i förhållande till utvecklade regioner. För att lösa detta problem måste dessa regioner få stöd genom samarbetsmekanismer som särskilt inriktas på svårigheter i samband med kunskapsöverföring. Man bör överväga möjligheten att optimera överföringen av kunskap om utformning och konstruktion till regioner med otillräckliga färdigheter.

E. Kompensationsmekanism

38. De politiska ledarna bör vara medvetna om att en radikal förändring av byggsektorn förutsätter politisk vilja och starkt ledarskap på den lokala och regionala förvaltningens högre nivåer. De kan inte bortse från problemen med de lokala och regionala driftsbudgetarna, som fortfarande är begränsade och bara erbjuder ytterst lite utrymme för investeringar i att förbättra byggnader, även om de ger god avkastning och betalas av snabbt.

39. Hållbara byggnader har inte endast miljömässiga utan även ekonomiska och sociala fördelar när det gäller kostnaderna för uppbyggnad och underhåll. Enligt resultaten från den marknadsanalys som kommissionen hänvisar till är investeringskostnaderna i s.k. grönt byggande bara några procent högre än i traditionellt byggande.

40. Det är viktigt att ägna särskild uppmärksamhet åt de speciella problemen i landsbygdsområden samt små och medelstora städer. Det är viktigt att erkänna deras särdrag i definitionerna av standarder, mål och andra genomförandeåtgärder för att undvika att de drabbas i oproportionerligt hög grad eller för att göra det möjligt att vid behov kompensera dem. I konsekvens med detta bör forskningsprioriteringen "Smart cities" i Horisont 2020 i stället heta "Smart cities and regions", samt kompletteras med en ny prioritering som heter "Smart rural regions and towns".

Bryssel den 17 april 2015

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Markku MARKKULA

III

(Förberedande akter)

REGIONKOMMITTÉN

111:E PLENARSESSIONEN DEN 16–17 APRIL 2015

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Investeringsplanen och Europeiska fonden för strategiska investeringar

(2015/C 195/07)

Huvudföredragande:	Claude Gewerc (FR/PES), regionpresident i Picardie
Referensdokument:	Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska centralbanken, Europeiska ekonomiska sociala kommittén, Regionkommittén och Europeiska investeringsbanken – En investeringsplan för Europa (COM(2014) 903 final) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska fonden för strategiska investeringar och om ändring av förordningarna (EU) nr 1291/2013 och (EU) nr 1316/2013 (COM(2015) 10 final)

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Ändringsrekommendation 1

Skäl 1

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
(1) Den ekonomiska och finansiella krisen har lett till minskade investeringar i unionen. Investeringarna har fallit med cirka 15 % sedan toppnivån 2007. I synnerhet orsakas bristen på investeringar i unionen av osäkerheten på marknaden när det gäller medlemsstaternas ekonomiska framtid och finanspolitiska begränsningar. Bristen på investeringar fördröjer den ekonomiska återhämtningen och inverkar negativt på skapandet av nya arbetstillfällen, de långsiktiga tillväxtutsikterna och konkurrenskraften.	(1) Den ekonomiska och finansiella krisen har lett till minskade investeringar i unionen. Investeringarna har fallit med cirka 15 % sedan toppnivån 2007, vilket har berört alla europeiska regioner. I synnerhet orsakas bristen på investeringar i unionen av osäkerheten på marknaden när det gäller medlemsstaternas ekonomiska framtid och finanspolitiska begränsningar. Bristen på investeringar fördröjer den ekonomiska återhämtningen och inverkar negativt på skapandet av nya arbetstillfällen, de långsiktiga tillväxtutsikterna och konkurrenskraften. Det förhindrar därför förverkligandet av målen i Europa 2020-strategin för smart och hållbar tillväxt för alla.

Ändringsrekommendation 2

Skäl 2

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
<p>(2) Det krävs omfattande åtgärder för att ta sig ur den onda cirkel som orsakas av bristen på investeringar. Strukture reformer och finanspolitiskt ansvar är förutsättningar för att stimulera investeringarna. Tillsammans med en förnyad satsning på investeringsfinansiering kan dessa förutsättningar bidra till att skapa en god cirkel, där investeringsprojekt bidrar till att understödja sysselsättningen och efterfrågan och leder till en stadig ökning av tillväxtpotentialen.</p>	<p>(2) Det krävs omfattande åtgärder för att ta sig ur den onda cirkel som orsakas av bristen på investeringar. Strukture reformer som syftar till att förena hållbar utveckling, finanspolitiskt ansvar och bättre effektivitet i den offentliga verksamheten är förutsättningar för att stimulera investeringarna på lång sikt. Tillsammans med en förnyad satsning på investeringsfinansiering kan dessa förutsättningar bidra till att skapa en god cirkel, där investeringsprojekt understöder sysselsättningen och efterfrågan och leder till en stadig ökning av tillväxtpotentialen.</p>

Ändringsrekommendation 3

Skäl 8

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
<p>(8) Efsi är en del av en övergripande metod för att ta itu med osäkerheten kring offentliga och privata investeringar. Strategin har tre pelare: att mobilisera finansiering för investeringar, få investeringar att nå den reala ekonomin och förbättra investeringsklimatet i unionen.</p>	<p>(8) Efsi är en del av en övergripande metod för att ta itu med osäkerheten kring offentliga och privata investeringar. Strategin har tre pelare: att mobilisera finansiering för investeringar, få investeringar att nå den reala ekonomin och förbättra investeringsklimatet i unionen. Strategin bör komplettera målet om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning i hela unionen.</p>

Ändringsrekommendation 4

Skäl 10

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
<p>(10) Syftet med Efsi bör vara att bidra till att åtgärda svårigheter när det gäller att finansiera och genomföra produktiva investeringar i unionen och öka tillgången till finansiering. Avsikten är att den ökade tillgången till finansiering särskilt ska gynna små och medelstora företag. Det är också lämpligt att låta en sådan ökad tillgång till finansiering även omfatta medelstora börsnoterade företag, som är företag med upp till 3 000 anställda. Genom att lösa Europas nuvarande investeringsproblem bör man kunna bidra till att stärka unionens ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning.</p>	<p>(10) Syftet med Efsi bör vara att bidra till att åtgärda svårigheter när det gäller att finansiera och genomföra produktiva investeringar i unionen som är ekonomiskt och samhälleligt betydelsefulla och öka tillgången till finansiering. Avsikten är att den ökade tillgången till finansiering särskilt ska gynna små och medelstora företag. Det är också lämpligt att låta en sådan ökad tillgång till finansiering även omfatta medelstora börsnoterade företag, som är företag med upp till 3 000 anställda. För att maximera små och medelstora företags samt medelstora börsnoterade företags tillgång till de föreslagna investeringarna måste vi undvika komplexitet och se till att det blir enkelt.</p>

Ändringsrekommendation 5

Skäl 11

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
<p>(11) Efsi bör stödja strategiska investeringar med stort ekonomiskt mervärde som bidrar till att uppnå unionens politiska mål.</p>	<p>(11) Efsi bör stödja strategiska investeringar i både stor och liten skala som bidrar till att uppnå unionens mål för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning enligt Europa 2020-strategin för en smart och hållbar tillväxt för alla. Efsi bör komplettera befintliga EU-program, särskilt de europeiska struktur- och investeringsfonderna, samt främja eller påskynda projekt med högre risk som gör det möjligt att förbättra den totala effektiviteten i EU:s ekonomi och som kan åstadkomma en dynamik som innebär ökat mervärde för unionen. Efsi bör ägna särskild uppmärksamhet åt mer isolerade och mindre utvecklade regioner för att inte ytterligare öka investeringsgapet samt främja gränsöverskridande och transnationella investeringar. Efsi bör också ge lokala och regionala myndigheter mer att säga till om och inrikta sig på att öka deras innovationskapacitet.</p>

Ändringsrekommendation 6

Skäl 14

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
<p>(14) Efsi bör inrikta sig på projekt som har stort värde för samhället och ekonomin. Efsi bör särskilt inrikta sig på projekt som främjar nya arbetstillfällen, långsiktig tillväxt och konkurrenskraft. Efsi bör stödja ett brett spektrum av finansiella produkter, däribland eget kapital, skulder eller garantier, för att på bästa sätt tillgodose de enskilda projektens behov. Det breda spektrumet av produkter bör göra det möjligt för Efsi att anpassa sig till marknads behov samtidigt som man uppmuntrar privata investeringar i projekten. Efsi bör inte vara ett substitut för privat marknadsfinansiering, utan bör i stället katalysera privat finansiering genom att åtgärda marknadsmisslyckanden på ett sätt som garanterar att offentliga medel används så effektivt och strategiskt som möjligt. Kravet på förenlighet med reglerna om statligt stöd bör bidra till en sådan effektiv och strategisk användning.</p>	<p>(14) Efsi bör inrikta sig på projekt som har stort mervärde för samhället och ekonomin. Efsi bör särskilt inrikta sig på projekt som främjar nya arbetstillfällen, långsiktig och hållbar tillväxt, innovation och konkurrenskraft. En tydlig uppsättning kriterier för urval av projekt samt förfaranden för uppföljningsfasen bör fastställas. Efsi bör stödja ett brett spektrum av finansiella produkter, däribland lån, eget kapital, skulder eller garantier, för att på bästa sätt tillgodose de enskilda projektens behov. Det breda spektrumet av produkter bör göra det möjligt för Efsi att anpassa sig till marknads behov samtidigt som man uppmuntrar privata investeringar i projekten. Efsi bör inte vara ett substitut för privat marknadsfinansiering, utan bör i stället katalysera privat finansiering genom att åtgärda marknadsmisslyckanden på ett sätt som garanterar att offentliga medel används så effektivt och strategiskt som möjligt och som ett medel att ytterligare stärka unionens ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning. Kravet på förenlighet med reglerna om statligt stöd bör bidra till en sådan effektiv och strategisk användning.</p>

Ändringsrekommendation 7

Skäl 15

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
<p>(15) Efsi bör inriktas på projekt med en högre risk-/avkastningsprofil än befintliga EIB- och unionsinstrument för att sörja för additionalitet i förhållande till befintliga transaktioner. Efsi bör finansiera projekt i hela unionen, bland annat i de länder som drabbats hårdast av den finansiella krisen. Efsi bör endast användas när finansiering inte finns tillgänglig från andra källor på rimliga villkor.</p>	<p>(15) Efsi bör inriktas på projekt med en högre risk-/avkastningsprofil än befintliga EIB- och unionsinstrument för att sörja för additionalitet i förhållande till befintliga transaktioner. Efsi bör finansiera projekt i hela unionen, bland annat i de länder som drabbats hårdast av den finansiella krisen. Efsi bör endast användas när finansiering inte finns tillgänglig från andra källor. Den högre risken bör motiveras av investeringens effekter på sysselsättningen, ekonomin i regionerna, särskilt de som drabbats av den ekonomiska utvecklingen, konsekvenserna för den övergripande investeringsdynamiken, innovationsförmågan och miljön. Dessa kriterier bör anpassas under handläggningen av ärendena i syfte att främja en geografiskt och sektoriellt balanserad fördelning.</p>

Ändringsrekommendation 8

Skäl 16

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
<p>(16) Efsi bör inriktas på investeringar som förväntas vara ekonomiskt och tekniskt bärkraftiga, vilket kan medföra en lämplig grad av risk, samtidigt som de särskilda kraven för Efsi-finansiering är fortsatt uppfyllda.</p>	<p>(16) Efsi bör inriktas på investeringar som förväntas vara ekonomiskt och tekniskt bärkraftiga, vilket kan medföra en lämplig grad av risk, som för privata investerare skulle vara överdrivet stor utan Efsi-stöd, samtidigt som de särskilda kraven för Efsi-finansiering är fortsatt uppfyllda.</p>

Motivering

Det är ett krav för additionalitet för investeringar i investeringsplanen.

Ändringsrekommendation 9

Skäl 20a (nytt)

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
	<p>(20a) Medlemsstaterna kan om respektive villkor är uppfyllda använda övriga finansieringsinstrument och de europeiska struktur- och investeringsfonderna (Esif) för att bidra till finansieringen av stödberättigade projekt som får stöd av EU-garantin i enlighet med de mål, garantier och regler som fastställts i den rättsliga ram som gäller för dessa fonder.</p> <p>Flexibiliteten i denna metod bör kunna maximera samverkans effekterna mellan EU:s instrument och potentialen att locka investerare till de investeringsområden som Efsi riktas in på. Esif och Efsi bör komplettera varandra och man bör så långt som möjligt undvika en utträngningseffekt mellan dem.</p>

Motivering

Det är ett sätt att uppnå bättre samstämmighet mellan Efsi och strukturfonderna och undvika risken för ömsesidig utträngning.

Ändringsrekommendation 10

Skäl 20b (nytt)

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
	(20b) <i>I synnerhet kan Efsi stödja investeringsplattformar på territoriell nivå, vilket skulle garantera sammanhängande och integrerade utvecklingsstrategier på regional nivå genom att de fungerar som regionala centrum som kan mobilisera alla tillgängliga resurser.</i>

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 11

Skäl 21

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
(21) <i>Förutsatt att alla relevanta kriterier för stödberättigande är uppfyllda får medlemsstaterna använda de europeiska struktur- och investeringsfonderna för att bidra till finansieringen av stödberättigade projekt som stöds av EU-garantin. Flexibiliteten i denna metod bör maximera potentialen att locka investerare till de investeringsområden som Efsi riktas in på.</i>	

Motivering

Överlappar ändringsrekommendation 9.

Ändringsrekommendation 12

Skäl 22

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
(22) I överensstämmelse med fördraget om Europeiska unionens funktionssätt bör de infrastruktur- och projektinvesteringar som stöds av Efsi vara förenliga med reglerna för statligt stöd. Kommissionen har därför meddelat att den kommer att fastställa några centrala principer för utvärdering av statligt stöd som ett projekt måste rätta sig efter för att komma i fråga för stöd från Efsi. Om ett projekt uppfyller kriterierna och får stöd från Efsi har kommissionen meddelat att samtliga nationella tilläggsstöd kommer att utvärderas enligt ett förenklat och påskyndat förfarande för utvärdering av statligt stöd, där kommissionens enda tilläggsuppgift är att kontrollera det offentliga stödets proportionalitet (det vill säga, se till att överkompensation undviks). Kommissionen har också meddelat att den kommer att ge ytterligare vägledning om dessa centrala principer för att sörja för en effektiv användning av offentliga medel.	(22) I överensstämmelse med fördraget om Europeiska unionens funktionssätt bör de infrastruktur- och projektinvesteringar som stöds av Efsi vara förenliga med reglerna för statligt stöd. Kommissionen har därför meddelat att den kommer att fastställa några centrala principer för utvärdering av statligt stöd som ett projekt måste rätta sig efter för att komma i fråga för stöd från Efsi. Om ett projekt uppfyller kriterierna och får stöd från Efsi har kommissionen meddelat att samtliga nationella tilläggsstöd kommer att utvärderas enligt ett förenklat och påskyndat förfarande för utvärdering av statligt stöd, där kommissionens enda tilläggsuppgift är att kontrollera det offentliga stödets proportionalitet (det vill säga, se till att överkompensation undviks). Kommissionen har också meddelat att den kommer att ge ytterligare vägledning om dessa centrala principer för att sörja för en effektiv användning av offentliga medel. På grundval av detta åtar sig kommis

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
	<i>sionen att tillämpa ett förenklat förfarande, dock på ett enhetligt sätt, i de fall då bestämmelserna om statligt stöd är tillämpliga på finansiering av infrastruktur.</i>

Motivering

Man måste undvika en ojämlig behandling av investeringsprojekt som får stöd från Efsi och projekt som medfinansieras av medlemsstater/regioner på infrastrukturområdet för att säkerställa samma tidsramar och förfaranden för godkännande, eftersom bestämmelserna om statligt stöd inte kan tillämpas utan förbehåll.

Ändringsrekommendation 13

Skäl 25

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
(25) EIB bör regelbundet utvärdera de verksamheter som stöds av Efsi för att garantera deras relevans, resultat och effekter och för att identifiera de aspekter som skulle kunna förbättra den framtida verksamheten. Sådana utvärderingar bör bidra till ansvarighet och hållbarhetsanalys.	(25) EIB och kommissionen bör regelbundet utvärdera de verksamheter som stöds av Efsi för att garantera deras relevans, resultat, effekter samt deras samstämmighet och samordning med unionens andra politikområden och instrument, särskilt med stöd från de europeiska struktur- och investeringsfonderna , och för att identifiera de aspekter som skulle kunna förbättra den framtida verksamheten. Sådana utvärderingar bör bidra till ansvarighet och hållbarhetsanalys.

Ändringsrekommendation 14

Skäl 25a (nytt)

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
	(25a) <i>Den rådgivande kommittén övervakar finansieringspolitiken för Efsi, som en gång i halvåret sänder den rådgivande kommittén en sammanfattning av insatserna. Kommittén avger ett yttrande och lägger fram rekommendationer om kriterierna för stödberättigande, den tematiska och geografiska fördelningen av investeringarna och deras additivitet samt deras sociala och miljömässiga effekter. Den består av ett lika stort antal företrädare för ReK och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK).</i>

Motivering

De ekonomiska och sociala aktörerna och de lokala och regionala myndigheterna är bäst lämpade att bedöma de verkliga effekterna av de finansierade investeringarna.

Ändringsrekommendation 15

Skäl 26

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
(26) Vid sidan av de finansieringstransaktioner som kommer att genomföras genom Efsi bör det inrättas ett Europeiskt centrum för investeringsrådgivning. Detta centrum bör tillhandahålla ökat stöd till utarbetande och förberedelse av projekt i unionen, genom att bygga på expertis hos kommissionen, EIB, nationella utvecklingsbanker och de europeiska	(26) Vid sidan av de finansieringstransaktioner som kommer att genomföras genom Efsi bör det inrättas ett Europeiskt centrum för investeringsrådgivning. Detta centrum bör tillhandahålla ökat stöd till utarbetande och förberedelse av projekt i unionen, genom att bygga på expertis hos kommissionen, EIB, nationella utvecklingsbanker och de europeiska

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
struktur- och investeringsfondernas förvaltningsmyndigheter. Därigenom bör det inrättas en enda kontaktpunkt för frågor om tekniskt stöd till investeringar i unionen.	struktur- och investeringsfondernas förvaltningsmyndigheter. Därigenom bör det inrättas en enda kontaktpunkt för frågor om tekniskt stöd till investeringar i unionen. För att säkerställa rättvis tillgång till Efsi-finansiering bör Europeiskt centrum för investeringsrådgivning göra det möjligt för medlemsstater och regioner i hela unionen att få kostnadsfri tillgång till sakkunskap. Regionerna skulle till Europeiskt centrum för investeringsrådgivning kunna lämna in förslag på riktade initiativ för att på regional och överregional nivå samordna tekniskt bistånd och därmed optimera de tillgängliga ekonomiska resurserna.

Ändringsrekommendation 16

Skäl 29

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
<p>(29) För att delvis finansiera bidraget från unionens budget bör det ske en minskning av de tillgängliga anslagen inom Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation 2014–2020, som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1291/2013⁽¹⁾, och Fonden för ett sammanlänkat Europa, som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1316/2013⁽²⁾. Dessa program tjänar syften som Efsi inte har. Minskningen av bägge programmen för att finansiera garantifonden förväntas dock säkerställa större investeringar inom vissa delar av deras respektive mandat än vad som är möjligt genom de befintliga programmen. Efsi bör kunna fungera som en hävstång för EU-garantin och därigenom mångfaldiga den finansiella effekten inom dessa områden av forskning, utveckling och innovation samt transport, telekommunikation och energinfrastruktur, jämfört med om medlen hade spenderats genom bidrag inom de planerade programmen Horisont 2020 och Fonden för ett sammanlänkat Europa. Därför bör en del av den finansiering som anslagits för dessa program omfördelas till Efsi.</p> <p>⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1291/2013 av den 11 december 2013 om inrättande av Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation (2014–2020) och om upphävande av beslut nr 1982/2006/EG (EUT L 347, 20.12.2013, s. 104).</p> <p>⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1316/2013 av den 11 december 2013 om inrättande av Fonden för ett sammanlänkat Europa, om ändring av förordning (EU) nr 913/2010 och om upphävande av förordningarna (EG) nr 680/2007 och (EG) nr 67/2010 (EUT L 348, 20.12.2013, s. 129).</p>	<p>(29) Bidraget från unionens budget kommer successivt att godkännas av Europaparlamentet och rådet inom ramen för de årliga budgetförfarandena fram till 2020. I synnerhet bör anslag från EU:s budget som är oförbrukade i slutet av budgetåret systematiskt överföras till garantifonden. I detta syfte bör budgetmyndigheten vid behov utnyttja alla tillgängliga flexibilitetsmekanismer och andra relevanta bestämmelser i rådets förordning (EU, Euratom) nr 1311/2013.</p>

Ändringsrekommendation 17

Skäl 29a (nytt)

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
	<p>(29a) <i>Nedskärningen av den tillgängliga budgeten för Horisont 2020 och Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE) bör inte genomföras förrän man har använt alla möjligheter till flexibilitet i EU:s budget.</i></p> <p><i>Om det inte går att undvika nedskärningar av Horisont 2020 bör de utformas på ett sätt som inte äventyrar ett fullständigt genomförande av Horisont 2020 och som slår vakt om grundforskningens särskilda betydelse. Delprogrammet "Tillgång till riskkapital" måste i så fall i betydande utsträckning bidra till finansieringen av Efsi. Om det inte går att undvika att medel från Horisont 2020 används i fonden ska de utnyttjas för sitt ursprungliga syfte, och det ska finnas möjligheter för högskolor och forskningsinstitutioner att delta.</i></p> <p><i>Nedskärningen av den tillgängliga budgeten för Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE) påverkar inte på något sätt det belopp som överförs från Sammanhållningsfonden och som är avsett för transportprojekt i medlemsstater som är berättigade till stöd från fonden.</i></p>

Motivering

Forsknings- och innovationsprojekt som får finansiering från Horisont 2020 utgör redan i dag direkta och viktiga bidrag till den europeiska innovations- och konkurrensförmågan, varför detta väletablerade program inte bör försvagas. Om det inte går att förhindra att Efsi reducerar Horisont 2020 måste kriterierna säkerställa att Efsi stärker Europas innovationspotential.

Ändringsrekommendation 18

Skäl 31

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
<p>(31) I unionen finns det ett betydande antal potentiellt bärkraftiga projekt som inte finansieras på grund av en brist på säkerhet och öppenhet när det gäller sådana projekt. Detta beror ofta på att privata investerare inte är medvetna om projekten eller har otillräcklig information för att bedöma investeringsriskerna. Kommissionen och EIB bör med stöd från medlemsstaterna främja inrättandet av en överskådlig förteckning över nuvarande och framtida investeringsprojekt i unionen som det är lämpligt att investera i. Denna "projektförteckning" bör säkerställa att information om investeringsprojekt ställs till allmänhetens förfogande regelbundet och på ett strukturerat sätt så att investerare får tillförlitliga uppgifter som de kan basera sina investeringsbeslut på.</p>	<p>(31) I unionen finns det ett betydande antal potentiellt bärkraftiga projekt som inte finansieras på grund av en brist på säkerhet och öppenhet när det gäller sådana projekt. Detta beror ofta på att privata investerare inte är medvetna om projekten eller har otillräcklig information för att bedöma investeringsriskerna. Kommissionen och EIB bör med stöd från medlemsstaterna och deras lokala och regionala myndigheter främja inrättandet av en överskådlig förteckning över nuvarande och framtida investeringsprojekt i unionen som det är lämpligt att investera i. Denna "projektförteckning" bör säkerställa att information om investeringsprojekt ställs till allmänhetens förfogande regelbundet och på ett strukturerat sätt så att investerare får tillförlitliga uppgifter som de kan basera sina investeringsbeslut på.</p>

Ändringsrekommendation 19

Skäl 31a (nytt)

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
	(31a) <i>När projekt av synlighets-skäl förs in i förteckningen över investeringsprojekt bör förteckningen utöver information om projektens ekonomiska bärkraft tillhandahålla information om efterlevnaden av sociala och miljömässiga krav och projektens överensstämmelse med målen för regionala utvecklingsstrategier. Den halvårsvisa sammanfattningen sänds till den rådgivande kommittén.</i>

Ändringsrekommendation 20

Skäl 32

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
(32) Medlemsstaterna har också börjat arbeta på nationell nivå för att upprätta och främja projektförteckningar över projekt av nationell betydelse. Den information som kommissionen och EIB tar fram bör kunna kopplas till kompletterande nationella projektförteckningar.	(32) Medlemsstaterna har också börjat arbeta på nationell nivå för att upprätta och främja projektförteckningar över projekt av nationell, regional och lokal betydelse. Detta har också gjorts för gränsöverskridande projekt genom samarbete mellan olika medlemsstater. Dessutom bör medlemsstaterna samarbeta med lokala och regionala myndigheter i enlighet med subsidiaritetsprincipen. Den information som kommissionen och EIB tar fram bör kunna kopplas till kompletterande nationella och gränsöverskridande projektförteckningar. Regionala och lokala myndigheter, inbegripet regionala innovationsplattformar, regionala utvecklingsorgan och förvaltningsmyndigheter för de europeiska struktur- och investeringsfonderna är en viktig källa till information om nuvarande och framtida investeringsmöjligheter.

Motivering

Det är viktigt att både den regionala och den lokala nivån medverkar vid upprättandet av projektförteckningar.

Det är viktigt att framhålla att medlemsstaterna har börjat samarbeta för att lämna in mycket omfattande gränsöverskridande projekt inom ramen för Efsi.

Ändringsrekommendation 21

Skäl 34

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
(34) För att garantera ansvarighet inför EU-invånarna bör EIB regelbundet rapportera till Europaparlamentet och rådet om utvecklingen av Efsi och dess effekter.	(34) För att garantera ansvarighet inför EU-invånarna bör EIB och kommissionen regelbundet rapportera till Europeiska regionkommittén , Europaparlamentet och rådet om utvecklingen av Efsi och dess effekter och om hur Efsi kompletterar EU:s övriga politik och instrument.

Motivering

Regionala och lokala myndigheter är nära de europeiska medborgarna, vilket förbättrar ansvarigheten.

Ändringsrekommendation 22

Artikel 1 – punkt 1a (ny)

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
	1a. Kommissionen och Europeiska investeringsbanken (EIB) ska se till att det stöd som beviljas av Efsi är förenligt med och kompletterar unionens övriga politik och instrument.

Ändringsrekommendation 23

Artikel 1.2

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
Medlemsstaterna ska kunna ansluta sig till Efsi-avtalet. Om de befintliga bidragsgivarna samtycker ska Efsi-avtalet också vara öppet för andra tredje parter, däribland nationella utvecklingsbanker eller offentliga organ som ägs eller kontrolleras av medlemsstaterna, samt enheter i den privata sektorn.	Medlemsstaterna ska kunna ansluta sig till Efsi-avtalet. Om de befintliga bidragsgivarna samtycker ska Efsi-avtalet också vara öppet för andra tredje parter, däribland nationella och regionala utvecklingsbanker eller offentliga organ som ägs eller kontrolleras av medlemsstaterna eller regionala och lokala myndigheter, regionala utvecklingsorgan samt enheter i den privata sektorn.

Motivering

Det bör finnas möjlighet för regional och lokal tillgång till Efsi-avtalet i lagstiftningsförslaget.

Regionernas deltagande i förvaltningen av dessa nya instrument.

Ändringsrekommendation 24

Artikel 1a (ny)

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
	I denna förordning gäller följande definition: (1) nationella utvecklingsbanker eller institutioner: juridiska personer som yrkesmässigt bedriver finansiell verksamhet och som har fått ett offentligt uppdrag av en medlemsstat, antingen på central, regional eller lokal nivå, att bedriva offentlig utveckling eller främjande verksamhet på icke-kommersiell grund, i syfte att åtgärda marknadsmisslyckanden,

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
	<p>(2) <i>investeringsplattform: en mekanism för samfinansiering, riskdelning eller annan enhet för ekonomiska bidrag som inrättas för att finansiera ett eller en grupp av projekt. En investeringsplattform kan vara regional, nationell, gränsöverskridande eller sektors-specifik och har till syfte att säkerställa överensstämmelse med lokala och regionala investeringsstrategier och vid behov de europeiska struktur- och investeringsfondernas operativa program.</i></p>

Motivering

För att säkerställa en verklig additionalitet för finansieringen bör man stödja sig på nätverk av lokala eller professionella aktörer för att initiera, stödja och samfinansiera projekt genom bättre kunskap om tillgängliga möjligheter och därmed en bättre riskbedömning. Man bör också kunna ta hänsyn till mindre projekt per grupp, om de överensstämmer med en investeringspolitik som godkänts av fonden.

Ändringsrekommendation 25

Artikel 2.2 led 2

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
<p>För att uppnå detta mål ska centrumet utnyttja sakkunskap hos EIB, kommissionen, nationella utvecklingsbanker och de europeiska struktur- och investeringsfondernas förvaltningsmyndigheter.</p>	<p>För att uppnå detta mål ska centrumet utnyttja sakkunskap hos</p> <ul style="list-style-type: none"> — EIB, — kommissionen, — nationella utvecklingsbanker, — regionala utvecklingsbanker och/eller organ, och — de europeiska struktur- och investeringsfondernas förvaltningsmyndigheter. <p><i>I synnerhet kan regionerna begära tekniskt bistånd från Europeiskt centrum för investeringsrådgivning för att kunna slutföra transaktioner på regional och överregional nivå.</i></p>

Motivering

Sakkunskap på regional nivå behöver säkras i Europeiskt centrum för investeringsrådgivning.

Eftersom regionerna har en god insyn i behovet av investeringar i respektive område, vilket kan inbegripa samarbete med andra regioner, bör de ha möjlighet att direkt aktivera det tekniska biståndet för att bättre kunna optimera initiativen och de relaterade resurserna.

Ändringsrekommendation 26

Artikel 3 – punkt 5 – stycke 1a (nytt)

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
	<p><i>Investeringskommittén ska ta hänsyn till unionens mål om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.</i></p>

Ändringsrekommendation 27

Artikel 4

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
<p>Artikel 4</p> <p>EU-garantin</p> <p>Unionen ska ge EIB en garanti för de finansierings- eller investeringstransaktioner som genomförs inom unionen och som omfattas av denna förordning (nedan kallad EU-garantin). EU-garantin ska beviljas som en garanti som ska infrias på anfordran när det gäller de instrument som avses i artikel 6.</p>	<p>Artikel 4</p> <p>EU-garantin</p> <p>Unionen ska ge en ovillkorlig och oåterkallelig garanti för de finansierings- eller investeringstransaktioner som genomförs inom unionen, inbegripet gränsöverskridande samarbete mellan medlemsstaterna och ett tredjeland, och som omfattas av denna förordning (nedan kallad EU-garantin). EU-garantin ska beviljas som en garanti som ska infrias på anfordran när det gäller de instrument som avses i artikel 6.</p>

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 28

Artikel 5.2

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
<p>2. EU-garantin ska beviljas för de finansierings- och investeringstransaktioner som genomförs av EIB och som godkänts av den investeringskommitté som avses i artikel 3.5 eller för finansiering till EIF i syfte att genomföra EIB:s finansierings- och investeringstransaktioner i enlighet med artikel 7.2. De berörda transaktionerna ska vara förenliga med unionens politik och stödja något av följande allmänna mål:</p> <p>(a) Utveckling av infrastruktur, bland annat på transportområdet, särskilt i industriområden; energi, särskilt sammankopplingar av energinät; och digital infrastruktur.</p> <p>(b) Investeringar i utbildning och fortbildning, hälso- och sjukvård, forskning, utveckling, informations- och kommunikationsteknik och innovation.</p> <p>(c) Utbyggnad av förnybar energi och energi- och resurseffektivitet.</p> <p>(d) Infrastrukturprojekt på miljöområdet och det sociala området samt när det gäller naturresurser och stadsutveckling.</p>	<p>2. EU-garantin ska beviljas för de finansierings- och investeringstransaktioner som genomförs av EIB och som godkänts av den investeringskommitté som avses i artikel 3.5 eller för finansiering till EIF i syfte att genomföra EIB:s finansierings- och investeringstransaktioner i enlighet med artikel 7.2. Efsi ska inriktas på projekt som säkerställer additionalitet i förhållande till befintliga transaktioner. Kommissionen, EIB och medlemsstaterna ska vid alla investeringar med stöd av Efsi se till att man beaktar hur deras sektoriella effekt och effekt på lokal och regional nivå inverkar på den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen. De berörda transaktionerna ska vara förenliga med unionens politik och stödja något av följande allmänna mål:</p> <p>(a) Utveckling av katastroftålig infrastruktur på transportområdet; energi, särskilt sammankopplingar av energinät; och digital infrastruktur, särskilt med avseende på utvecklingen av digital offentlig förvaltning.</p> <p>(b) Investeringar i utbildning och fortbildning, hälso- och sjukvård, forskning, utveckling, digitalisering av offentliga tjänster, digitala färdigheter och innovation.</p> <p>(c) Utbyggnad av förnybar energi och energi- och resurseffektivitet.</p> <p>(d) Infrastrukturprojekt på miljöområdet och det sociala området samt när det gäller naturresurser och stadsutveckling.</p>

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
<p>(e) Tillhandahållande av finansiellt stöd till de företag som avses i artikel 1.1, inbegripet riskfinansiering av rörelsekapital.</p> <p>Dessutom ska EU-garantin beviljas för stöd, via EIB, till särskilda investeringsplattformar och nationella utvecklingsbanker som investerar i transaktioner som uppfyller kraven i denna förordning. I så fall ska styrelsen fastställa strategier i fråga om investeringsplattformar som kan omfattas av garantin.</p>	<p>(e) Tillhandahållande av finansiellt stöd till de företag som avses i artikel 1.1, inbegripet riskfinansiering av rörelsekapital.</p> <p>Dessutom ska EU-garantin beviljas för stöd, via EIB, till särskilda investeringsplattformar och nationella eller regionala utvecklingsbanker som investerar i transaktioner som uppfyller kraven i denna förordning. I så fall ska styrelsen fastställa strategier i fråga om investeringsplattformar som kan omfattas av garantin.</p>

Ändringsrekommendation 29

Artikel 9.1

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
<p>Kommissionen och EIB ska med stöd från medlemsstaterna främja inrättandet av en överskådlig förteckning över nuvarande och potentiella framtida investeringsprojekt i unionen. Förteckningen påverkar inte de slutliga projekt som väljs ut för att motta stöd i enlighet med artikel 3.5.</p>	<p>Kommissionen och EIB ska med stöd från medlemsstaterna och i nära samarbete och partnerskap med regionala och lokala myndigheter främja inrättandet av en överskådlig förteckning över nuvarande och potentiella framtida investeringsprojekt i unionen, som ger information om projektens ekonomiska bärkraft, konsekvenser i fråga om hållbar utveckling och deras överensstämmelse med målen för regionala utvecklingsstrategier. Förteckningen påverkar inte de slutliga projekt som väljs ut för att motta stöd i enlighet med artikel 3.5.</p>

Ändringsrekommendation 30

Artikel 9.2

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
<p>Kommissionen och EIB ska regelbundet och på ett strukturerat sätt utarbeta, uppdatera och sprida information om nuvarande och framtida investeringar som på ett betydande sätt bidrar till uppnåendet av EU:s politiska mål.</p>	<p>Kommissionen och EIB ska regelbundet och på ett strukturerat sätt utarbeta, uppdatera och sprida information om nuvarande och framtida investeringar som på ett betydande sätt bidrar till uppnåendet av EU:s politiska mål om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.</p>

Ändringsrekommendation 31

Artikel 9.3

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
<p>Medlemsstaterna ska regelbundet och på ett strukturerat sätt utarbeta, uppdatera och sprida information om nuvarande och framtida investeringsprojekt inom sina territorier.</p>	<p>Medlemsstaterna ska i nära samarbete med de lokala och regionala myndigheterna regelbundet och på ett strukturerat sätt utarbeta, uppdatera och sprida information om nuvarande och framtida investeringsprojekt inom sina territorier.</p>

Ändringsrekommendation 32

Artikel 10.1

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
EIB ska, vid behov i samarbete med EIF, två gånger per år rapportera till kommissionen om EIB:s finansierings- och investeringstransaktioner enligt denna förordning. Rapporten ska inbegripa en bedömning av överensstämmelsen med kraven för användningen av EU-garantin och de centrala resultatindikatorer som fastställts enligt artikel 2.1 g. Rapporten ska också innehålla statistiska och ekonomiska uppgifter och redovisningsuppgifter om var och en av EIB:s finansierings- och investeringstransaktioner på en ackumulerad basis.	EIB ska, vid behov i samarbete med EIF, två gånger per år rapportera till kommissionen om EIB:s finansierings- och investeringstransaktioner enligt denna förordning. Rapporten ska inbegripa en bedömning av överensstämmelsen med kraven för användningen av EU-garantin och de centrala resultatindikatorer som fastställts enligt artikel 2.1 g. Rapporten ska också innehålla statistiska och ekonomiska uppgifter och redovisningsuppgifter om var och en av EIB:s finansierings- och investeringstransaktioner och om deras sociala och miljömässiga effekter. Rapporten ska innehålla uppgifter om de projekt för vilka stödet från de europeiska struktur- och investeringsfonderna kombineras med stöd från Efsi, samt det totala beloppet från varje källa. En sammanfattning av rapporten ska skickas till den rådgivande kommittén för yttrande (se ändringsrekommendation 14).

Ändringsrekommendation 33

Artikel 10.6

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
Senast den 30 juni varje år ska kommissionen till Europaparlamentet, rådet och revisionsrätten överlämna en årsrapport om garantifondens situation och dess förvaltning under det föregående kalenderåret.	Senast den 30 juni varje år ska kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska regionkommittén och revisionsrätten överlämna en årsrapport om garantifondens situation och dess förvaltning under det föregående kalenderåret. Denna rapport ska offentliggöras.

Motivering

Detta ändringsförslag säkerställer bättre ansvarighet gentemot de europeiska medborgarna genom att engagera regionala och lokala myndigheter.

Ändringsrekommendation 34

Artikel 12.1 punkt 1

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
EIB ska senast [PO insert date: 18 months after the entry into force of this Regulation] utvärdera Efsis funktion. EIB ska överlämna sin utvärdering till Europaparlamentet, rådet och kommissionen.	EIB ska senast [PO insert date: 18 months after the entry into force of this Regulation] utvärdera Efsis funktion. EIB ska överlämna sin utvärdering till Europaparlamentet, rådet, kommissionen och Europeiska regionkommittén.

Motivering

Lokala och regionala myndigheter bör kunna få tillgång till en utvärdering av Esif av EIB.

Ändringsrekommendation 35

Artikel 12.1 punkt 2

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
Kommissionen ska senast [PO insert date: 18 months after the entry into force of this Regulation] utvärdera användningen av EU-garantin och garantifondens funktion, inbegripet användningen av finansiering i enlighet med artikel 8.9. Kommissionen ska överlämna sin utvärdering till Europaparlamentet och rådet.	Kommissionen ska senast [PO insert date: 18 months after the entry into force of this Regulation] utvärdera användningen av EU-garantin och garantifondens funktion, inbegripet användningen av finansiering i enlighet med artikel 8.9. Kommissionen ska överlämna sin utvärdering till Europaparlamentet och rådet. I samband med halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen ska lämpliga förslag läggas fram i syfte att till garantin omfördela eventuell tillgänglig finansiering från andra program än de som omfattas av skäl 18 och 19 i denna förordning.

Motivering

Kommissionen bör undersöka andra finansieringsalternativ än enbart Fonden för ett sammanlänkat Europa och Horisont 2020.

Ändringsrekommendation 36

Artikel 12.4

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
EIB och EIF ska regelbundet förse Europaparlamentet, rådet och kommissionen med alla sina oberoende utvärderingsrapporter med en bedömning av de praktiska resultat som uppnåtts genom EIB:s och EIF:s specifika verksamhet enligt denna förordning.	EIB och EIF ska regelbundet förse Europaparlamentet, rådet, kommissionen och Europeiska regionkommittén med alla sina oberoende utvärderingsrapporter med en bedömning av de praktiska resultat som uppnåtts genom EIB:s och EIF:s specifika verksamhet enligt denna förordning.

Motivering

Regionala och lokala myndigheter bör kunna få tillgång till oberoende utvärderingsrapporter om Efsi.

Ändringsrekommendation 37

Artikel 12.5

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
Kommissionen ska senast [PO insert date three years after the entry into force of this Regulation] överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av denna förordning, åtföljd av lämpliga förslag.	Kommissionen ska senast [PO insert date three years after the entry into force of this Regulation] överlämna en rapport till Europaparlamentet, rådet och Europeiska regionkommittén om tillämpningen av denna förordning, åtföljd av lämpliga förslag, inbegripet en utvärdering av Efsis mervärde och dess additionalitet i förhållande till EU:s befintliga finansieringsinstrument.

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 38

Artikel 18

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsrekommendation
<p>Förordning (EU) nr 1291/2013 ska ändras på följande sätt:</p> <p>1) I artikel 6 ska punkterna 1, 2 och 3 ersättas med följande:</p> <p>”1. Finansieringsramen för genomförandet av Horisont 2020 fastställs till 74 328,3 miljoner EUR i löpande priser, varav högst 71 966,9 miljoner EUR ska anslås till verksamheter inom ramen för avdelning XIX i EUF-fördraget.</p> <p>De årliga anslagen ska godkännas av Europaparlamentet och rådet inom gränserna för den fleråriga budgetramen.</p> <p>2. Beloppet för verksamheter inom ramen för avdelning XIX i EUF-fördraget ska fördelas på följande sätt mellan de prioriteringar som anges i artikel 5.2 i denna förordning:</p> <p>a) Vetenskaplig spetskompetens, 23 897,0 miljoner EUR i löpande priser.</p> <p>b) Industriellt ledarskap, 16 430,5 miljoner EUR i löpande priser.</p> <p>c) Samhällsutmaningar, 28 560,7 miljoner EUR i löpande priser.</p> <p>Det högsta totalbeloppet för unionens finansiella bidrag genom Horisont 2020 till de särskilda målen i artikel 5.3 och till gemensamma forskningscentrumets icke-nukleära direkta åtgärder ska vara följande:</p> <p>i) Spridning av spetskompetens och bredare deltagande, 782,3 miljoner EUR i löpande priser.</p> <p>ii) Vetenskap med och för samhället, 443,8 miljoner EUR i löpande priser.</p> <p>iii) Gemensamma forskningscentrumets icke-nukleära direkta åtgärder, 1 852,6 miljoner EUR i löpande priser.</p> <p>Den preliminära fördelningen för de prioriteringar och särskilda mål som avses i artikel 5.2 och 5.3 anges i bilaga II.</p> <p>3. EIT ska finansieras med ett bidrag från Horisont 2020 på högst 2 361,4 miljoner EUR i löpande priser i enlighet med vad som anges i bilaga II.”</p> <p>2) Bilaga II ska ersättas med texten i bilaga I till den här förordningen.</p>	

Motivering

Föredragandens ändringsförslag är i linje med punkt 4 i de politiska rekommendationerna i detta yttrande och med ändringsförslag 75 i Europaparlamentets förslag till betänkande (Bullmann/Fernandes).

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Europeiska regionkommittén välkomnar investeringsplanen för Europa och den förordning om Efsi som Europeiska kommissionen föreslår för att öka investeringarna i unionen.
2. Kommittén påpekar att Europeiska fonden för strategiska investeringar endast är en komponent i investeringsplanen. Projektförteckningen, centrumet för investeringsrådgivning och strukturreformer med positiva socioekonomiska effekter som bidrar till bättre administrativ kapacitet är också nödvändiga för att planen ska lyckas. Vi uppmanar i sammanhanget kommissionen att i linje med meddelandet den 13 januari 2015 om att på bästa sätt använda flexibiliteten inom de befintliga reglerna i stabilitets- och tillväxtpakten (COM(2015) 12) mer detaljerat ange omfattningen av de strukturreformer som kommissionen vill verka för på EU-nivå, med beaktande av subsidiaritetsprincipen.
3. ReK noterar också att mekanismen för investeringsplanen i huvudsak går ut på att skapa en garantifond som ska täcka de mest riskfyllda finansieringarna.
4. Europeiska regionkommittén är oroad över att garantin på 16 miljarder EUR har hämtats från omfördelade anslag som ursprungligen var öronmärkta för Fonden för ett sammanlänkat Europa och Horisont 2020. Kommittén uppmärksammar kommissionen på de katastrofala återverkningarna för pågående projekt som ändock faller inom EU:s prioriteringar och påpekar att lån eller garantier inte är ett tillräckligt stöd för många grundforskningsprojekt och forskningsinstitut med högt internationellt anseende.
5. ReK anser därför att investeringsplanen i vilket fall som helst företrädesvis bör finansieras med oförbrukade medel från EU:s budget som annars skulle ha återbetalats till medlemsstaterna. Nedskärningen av den tillgängliga budgeten för Horisont 2020 och Fonden för ett sammanlänkat Europa bör inte genomföras innan man har använt alla möjligheter till flexibilitet i EU:s budget.
6. ReK uppmanar Europeiska kommissionen att i samband med halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen undersöka möjligheterna att inom unionsbudgeten omfördela tillgängliga medel till EU:s garanti från andra program än Horisont 2020 och Fonden för ett sammanlänkat Europa.
7. ReK anser det viktigt att garantera hög kvalitet på projekten och se till att lokala småskaliga projekt också kan få stöd från Efsi. I detta avseende är tekniskt stöd och råd för lokala myndigheter av stor betydelse.
8. ReK önskar delta fullt ut i uppföljningen och genomförandet av investeringsplanen för Europa. De lokala och regionala myndigheterna är nämligen centrala aktörer för att identifiera, planera och stödja ytterligare investeringar inom sina territorier. Att se till att Efsi är samstämmigt med lokala och regionala investeringsstrategier och de europeiska struktur- och investeringsfondernas operativa program är avgörande i detta hänseende. Det viktigaste verktyget för att konkret involvera de lokala och regionala myndigheterna samt medlemsstaterna och de nationella eller regionala utvecklingsbankerna och utvecklingsinstituten i ett framgångsrikt genomförande av Efsi är den geografiska eller tematiska finansieringsplattformen, för vilken man bör fastställa graden av delegering och finansieringsmetoder.
9. ReK konstaterar att investeringsplanen skulle behöva betydande insatser för att övervinna en rad utmaningar: Man bör säkerställa att fonden är företagervänlig till sin utformning för att locka till sig privata medel och att man i takt med att projektförteckningen utvecklas ser till att investeringsplanens Europeiska fond för strategiska investeringar (Efsi) inte ses som en EU-subvention för nationella projekt som inte är bärkraftiga, samt säkerställa samordning mellan befintliga fonder såsom Horisont 2020 och Efsi, som båda är inriktade på forskning och innovation.
10. ReK konstaterar att den innevarande programperioden (2014–2017) måste vara mer resultatriktad för att man ska kunna övervinna dessa utmaningar. Detta kan uppnås genom att man arbetar med lokala och regionala myndigheter. För att se till att de projekt som valts ut för Efsi levererar de avsedda lokala resultaten måste dess investeringskommitté, som kommer att få till uppgift att välja ut projekt, också vara öppen för lokala och regionala samråd. En resultatriktad strategi kommer också att kräva att EU-fonderna används alltmer genom att man ökar synergierna mellan olika tillgängliga EU-fonder och genom att man gör fonderna mer användarvänliga.

11. ReK anser att ett annat villkor för ett framgångsrikt genomförande av investeringsplanen är att samfinansieringen inte hindras av stabilitets- och tillväxtpakten. Därför begär ReK att den nationella samfinansieringen hålls utanför beräkningarna inom stabilitets- och tillväxtpakten, oavsett vilken situation medlemsstaten befinner sig i när det gäller pakten. Denna begäran är i linje med ReK:s mer allmänna begäran om att stabilitets- och tillväxtpaktens regler inte ska gälla för den nationella samfinansieringen inom ramen för de europeiska strukturfonderna.
12. Infrastrukturinvesteringar som Efsi gör måste vara katastroftåliga. Att agera nu är betydligt mer kostnadseffektivt än att säkerhetsanpassa byggnader i efterhand ⁽¹⁾.
13. För att säkerställa en god uppföljning av investeringsplanen föreslår ReK också att man inrättar en rådgivande kommitté bestående av EESK- och ReK-ledamöter för att lämna rekommendationer till kommissionen om fondens investeringspolitik.
14. ReK uppmanar medlemsstaterna att nära samarbeta med lokala och regionala myndigheter i upprättandet och främjandet av projektförteckningar för att stärka en god förvaltning av Efsi.
15. ReK uppmanar kommissionen och EIB att i samarbete med ReK utveckla en uppsättning säkra kriterier för projektval och förfaranden för uppföljning. Kommittén framhåller att brådska inte får inverka på projektets kvalitet.
16. ReK uppmanar kommissionen och EIB att ta in kommittén som observatör i styrelsen och i investeringskommittén.
17. ReK konstaterar att förslaget till förordning rör antingen områden med delad behörighet mellan Europeiska unionen (EU) och medlemsstaterna eller områden där EU har behörighet att stödja, samordna eller komplettera medlemsstaternas åtgärder ⁽²⁾. Eftersom dess huvudsyfte är att bidra till en förnyad satsning på investeringar på europeisk nivå med tydliga transnationella aspekter, anser ReK att den föreslagna förordningen är förenlig med subsidiaritetsprincipen. I fråga om proportionalitetsprincipen anser ReK att den föreslagna förordningen är det lämpliga rättsinstrumentet, eftersom dess finansiella bestämmelser måste vara direkt tillämpliga i alla medlemsstater.
18. Lokala och regionala myndigheter bör få rapporten om utvärderingen av Efsi och dess funktion och få bidra till att förbättra planen eftersom de är närmast till att identifiera problemen och föreslå lösningar med beaktande av de varierande förhållandena ute på plats.
19. ReK betonar vikten av att ta hänsyn till miljö och naturresurser i bestämmelserna om användningen av EU-garantin. Det användningsområde som fastställs i förslaget till förordning och de allmänna mål som anges bör även inbegripa klimatförändringarna och hållbar utveckling.
20. Europeiska regionkommittén understryker att det är viktigt att Efsis investeringsriktlinjer säkerställer att fonden kan vara tillgänglig för småskaliga projekt, särskilt dem som bidrar till att skapa arbetstillfällen och ekonomisk tillväxt och som tar itu med regionala skillnader, och att man i fondens förvaltningsstrukturer är medveten om att i vissa regioner kan projekt i mindre skala vara liktydiga med strategiska investeringar eftersom de kan ha betydande hävstångseffekter.

Bryssel den 16 april 2015

Europeiska regionkommitténs
ordförande

Markku MARKKULA

⁽¹⁾ Se ReK:s yttrande COR-2014-02646.

⁽²⁾ [1] Artiklarna 172 (Transeuropeiska nät), 173 (Industri), 175.3 (Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning) och 182.1 (Forskning och teknisk utveckling samt rymden).

ISSN 1977-1061 (elektronisk utgåva)
ISSN 1725-2504 (pappersutgåva)

Europeiska unionens publikationsbyrå
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

SV